

- a) ve 13 úvěrových případech, a to u klientů [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) a č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]).

- (č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]), vycházela při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele z dokladu o příjmu za 1 měsíc,
- b) v žádném úvěrovém případě neověřila výdaje spotřebitele,
- c) v 10 úvěrových případech, a to u klientů [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), neodpovídala výše příjmu zohledněná při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele příjmu vyplývajícimu z předložených dokladů,
- d) v 5 úvěrových případech, a to u klientů [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), neodpovídala deklarovaná výše výdajů ve formě finančních závazků zohledněná při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele výdajům ve formě finančních závazků vyplývajícím z předložených dokladů a ve 3 z těchto případů, a to u klientů [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED] a č. smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) byl spotřebitel již v okamžiku podání žádosti o úvěr prokazatelně předlužen,
- e) v 9 úvěrových případech, a to u klientů [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED] a [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]) a [REDACTED] (č. smlouvy [REDACTED]), v přiměřeném rozsahu neposoudila schopnost spotřebitele splatit refinancovaný spotřebitelský úvěr typu Credit 30, a to v nové době splatnosti, s novou úrokovou sazbou, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že spotřebitel není schopen splatit dosavadní dluh,

č í m ž p o r u š i l a

- i) ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru a ustanovením § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru,
- ii) ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 86 odst. 2 a § 84 odst. 2 věta třetí zákona o spotřebitelském úvěru,

a d o p u s t i l a s e

- ad i) přestupku nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,
- ad ii) přestupku osoby oprávněné poskytovat spotřebitelský úvěr podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 1 500 000 Kč (slovy jeden milion pět set tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

II.

Společnosti CreditPortal, a.s., IČO: 055 61 302, se sídlem U Krčské vodárny 939/1a, 140 00 Praha 4, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náhrada nákladů řízení je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

A. Identifikace účastníka řízení

1. Společnost CreditPortal a.s., IČO 055 61 302, se sídlem U Krčské vodárny 939/1a, 140 00 Praha 4¹ (dále jen „**účastník řízení**“), je od 11.11.2016 zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 22003, jako akciová společnost, jejímž předmětem podnikání jsou od 11.11.2016 výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a od 1.3.2017 poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru².
2. Účastník řízení je od udělení oprávnění dne 16.5.2018 nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru a poskytuje nezajištěné neúčelové spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení³. Ke dni zahájení kontroly, tj. k 1.6.2020, měl účastník řízení v seznamu regulovaných a registrovaných subjektů vedeném ČNB zapsáno 5 samostatných zprostředkovatelů⁴ a 11 vázaných zástupců⁵. Ke dni vydání tohoto rozhodnutí má účastník řízení v tomto seznamu zapsáno 9 samostatných zprostředkovatelů⁶ a 10 vázaných zástupců.

¹ Do dne 21.8.2020 měl účastník řízení jako adresu sídla v obchodním rejstříku zapsanu adresu Argentinská 286/38, 170 00 Praha 7.

² Viz <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=951104&typ=PLATNY>.

³Viz https://apl.cnb.cz/apljersdad/JERRS.WEB10.VIZITKA?p_lang=cz&p_SEQ_ID=11689155&p_VER_ID=1001&p_DATUM=07.06.2022&p_ROL_KOD=.

⁴ Společnosti [redacted], IČO [redacted], se sídlem [redacted], IČO [redacted], se sídlem [redacted], IČO [redacted], se sídlem [redacted], IČO [redacted], a [redacted], IČO [redacted], se sídlem [redacted].

⁵ Jedná se o fyzické osoby, které byly současně zaměstnanci účastníka řízení.

[illegible]

3. Žádost o úvěr si ve sledovaném období bylo možné u účastníka řízení podat prostřednictvím jeho internetových stránek⁷, prostřednictvím telefonického hovoru s vázaným zástupcem s následnou verifikací na internetu nebo prostřednictvím internetových stránek samostatných zprostředkovatelů⁸.
4. Účastník řízení nabízel produkty **Credit 30 bezhotovostní**, což je jednosplátkový úvěr ve výši od 500 Kč do 30 000 Kč na dobu od 5 do 30 dnů, dále **Credit 30 hotovostní**, což je jednosplátkový úvěr ve výši od 500 Kč do 4 900 Kč na dobu od 5 do 30 dnů, který je vyplacen v hotovosti na čerpacích stanicích [REDACTED] (poplatek za poskytnutí tohoto úvěru je oproti bezhotovostní variantě vždy navýšen o 100 Kč), a dále **Credit 365**, což je bezhotovostní splátkový úvěr ve výši od 5 000 Kč do 60 000 Kč na dobu 3, 6, 9 nebo 12 měsíců s měsíčními splátkami.
5. Produkty **Credit 30 bezhotovostní** a **Credit 30 hotovostní** byly poskytovány s úrokovou sazbou 40 % p. a. a poplatkem konstruovaným v závislosti na počtu dnů splacení. Při délce splacení 5 dnů činí poplatek 46,95 % jistiny v případě bezhotovostního úvěru a 50,28 % jistiny v případě hotovostního úvěru. Při délce splacení 30 dnů potom 109,21 % jistiny u bezhotovostního úvěru a 112,54 % jistiny u hotovostního úvěru. Rozdíl je způsoben navýšením poplatku o 100 Kč za hotovostní čerpání úvěru. V případě včasného splacení úvěru⁹ poskytoval účastník řízení 60% slevu na celkovém navýšení úvěru, které tvoří úrok a poplatek.
6. Produkt **Credit 365** pak s úrokovou sazbou 12 % p. a. a poplatkem konstruovaným v závislosti na době splacení. Při délce splacení 3 měsíce činí poplatek 52,99 % jistiny, 6 měsíců 56,47 % jistiny, 9 měsíců 59,93 % jistiny a 12 měsíců 63,38 % jistiny. Účastník řízení poskytoval slevu ve formě vrácení poloviny jedné splátky za situace, kdy spotřebitel řádně¹⁰ uhradí 3 po sobě jdoucí měsíční splátky. Spotřebitel mohl požádat o souběžný úvěr tohoto typu po 3 uhrazených splátkách, a to opět na období 3, 6, 9 nebo 12 měsíců/splátek. Pokud byl spotřebitel v prodlení, musel před schválením žádosti o souběžný úvěr **Credit 365** doplatit částku, s níž je v prodlení. Souběžných úvěrů mohlo být i více, avšak do maximální souhrnné výše 120 000 Kč, přičemž kombinace produktů **Credit 30** a **Credit 365** nebyla možná.
7. Účastník řízení dále nabízel **refinancování úvěru**, tj. uzavření nové smlouvy, která nahradí původní smlouvu o spotřebitelském úvěru. U jednosplátkového úvěru je refinancování fakticky prodloužením doby splatnosti úvěru, u vícesplátkového úvěru lze v rámci refinancování spojit více úvěrů. Za účelem refinancování/prodloužení doby splatnosti úvěru účastník řízení poskytoval produkty **Credit 30 Refinancování**, tedy prodloužení doby splatnosti úvěru, kdy je původní úvěr splacen jistinou nového úvěru, kterým se doba splatnosti prodlužuje o 5 až 30 dní, a to bez navýšení jistiny, přičemž u produktu **Credit 30** bylo možné refinancování povolit až 5 dní po splatnosti úvěru, ve výjimečných případech i později, a dále **Credit 365 Refinancování**, kdy původní smlouva nebo smlouvy o spotřebitelském úvěru jsou ukončeny a je uzavřena pouze jedna nová smlouva o spotřebitelském úvěru. Jistina nového úvěru mohla být oproti původní jistině nebo součtu původních jistin zvýšena nebo snížena¹¹ a současně mohla být

⁷ www.creditportal.cz, www.c365.cz, www.c30.cz, www.kreditportal.cz, www.pujcimerychle.cz.

⁸

⁹ V pojetí účastníka řízení to znamená splacení do 5 dnů ode dne splatnosti úvěru.

¹⁰ Tedy v pojetí účastníka řízení ve lhůtě nejpozději do 5 dnů ode dne splatnosti úvěru.

¹¹ V případech, kdy spotřebitel současně s žádostí o tento produkt splatí část jistiny nebo část jedné z původních jistin.

prodloužena či zkrácena doba splatnosti úvěru. Měsíční splátka úvěru tak mohla být po refinancování zvýšena i snížena. V případě, že byl spotřebitel v prodlení, bylo možno o refinancování produktu/produktů Credit 365 požádat pouze za předpokladu současného splacení části úvěru, s níž byl spotřebitel v prodlení.

B. Postup před zahájením přestupkového řízení

8. U účastníka řízení byla dne 1.6.2020 doručením oznámení o zahájení kontroly z téhož dne, č.j. 2020/064467/CNB/650, zahájena kontrola zaměřená na dodržování povinností při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, zejména na pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele (dále jen „**kontrola**“).
9. O provedené kontrole byl dne 31.8.2020 pořízen protokol o kontrole č.j. 2020/108361/CNB/650¹² (dále jen „**protokol o kontrole**“), jehož stejnopis byl účastníku řízení v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb., doručen do jeho datové schránky rovněž dne 31.8.2020¹³.
10. Proti zjištěním a závěrům uvedeným v protokolu o kontrole podal účastník řízení dne 13.9.2020 pod evid. č. 2020/114352/CNB/650 námitky¹⁴, o kterých bylo rozhodnuto rozhodnutím o námitkách ze dne 12.10.2020, č.j. 2020/126149/CNB/650¹⁵ (dále jen „**rozhodnutí o námitkách**“) tak, že všechny námitky byly zamítnuty. Rozhodnutí o námitkách bylo účastníkovi řízení doručeno dne 12.10.2020¹⁶.

C. Průběh přestupkového řízení

11. Správní orgán dne 26.5.2021 zahájil přestupkové řízení vydáním příkazu z téhož dne, č.j. 2021/54069/570, kterým účastníkovi řízení uložil pokutu ve výši 1 500 000 Kč za nejzávažnější porušení zákona o ochraně spotřebitele uvedená v protokolu o kontrole (dále jen „**příkaz**“; spis č.l. 6-30). Příkaz byl účastníkovi řízení doručen téhož dne (spis č.l. 31).
12. Dne 2.6.2021 podal účastník řízení zastoupen na základě plné moci ze dne 1.6.2021 [redacted], advokátem, č. ev. ČAK [redacted], se sídlem [redacted], vykonávajícím advokacii jako společník v [redacted], advokátní kancelář, IČO: [redacted], se sídlem [redacted], v zákonné lhůtě odpor (spis č.l. 32-35). Účastník řízení odpor stručně odůvodnil s tím, že odůvodnění doplní do 30 dnů. Podáním odporu byl příkaz zrušen a řízení pokračovalo.
13. Dne 2.6.2021 byl účastníku řízení doručen přípis správního orgánu č. j. 2021/56540/570, kterým byl účastník řízení informován o právu vyjádřit se k podkladům shromážděným správním orgánem před vydáním rozhodnutí (spis č.l. 36-38).

¹² Viz soubor 2020_108361_CNB_650_protokol o kontrole.pdf ve složce 26_2020_108361_CNB_650_protokol o kontrole na DVD, spis č.l. 5.

¹³ Viz soubor 2020_108361_CNB_650_doručenka.zfo ve složce 26_2020_108361_CNB_650_protokol o kontrole na DVD, spis č.l. 5.

¹⁴ Viz soubor Námitky_k_protokolu_CreditPortal.docx v souboru 27_2020_114352_CNB_650_námitky proti protokolu o kontrole.zfo na DVD, spis č.l. 5.

¹⁵ Viz soubor 2020_126149_CNB_650_rozhodnutí o námitkách.pdf ve složce 28_2020_126149_CNB_650_rozhodnutí o námitkách na DVD, spis č.l. 5.

¹⁶ Viz soubor 2020_126149_CNB_650_doručenka.zfo ve složce 28_2020_126149_CNB_650_rozhodnutí o námitkách na DVD, spis č.l. 5.

14. Dne 2.7.2021 bylo správní orgánu pod č.j. 2021/71787/570 doručeno odůvodnění odporu, ve kterém účastník řízení dále uvedl, že se vyjádří k podkladům rozhodnutí do 30 dnů po nahlížení do spisu dne 13.7.2021 (spis č.l. 39-42).
15. Dne 13.7.2021 účastník řízení nahlížel do správního spisu, o čemž byl pořízen protokol č.j. 2021/74306/573 (spis č.l. 47-51).
16. Dne 11.8.2021 bylo správnímu orgánu pod č.j. 2021/83200/570 doručeno vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí (spis č.l. 52-56).

D. Skutková zjištění, vyjádření účastníka řízení, stanovisko správního orgánu, hodnocení správního orgánu a právní kvalifikace

(i) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele – postupy a pravidla

a) Vzorek úvěrových případů

17. Účastník řízení v rámci kontroly předložil na výzvu správního orgánu¹⁷ seznam smluv o spotřebitelském úvěru¹⁸ uzavřených v období od 1.11.2019 do 4.6.2020 (dále jen „**kontrolované období**“). Z celkového počtu 13 242 úvěrů správní orgán vybral 34 úvěrových složek¹⁹, u kterých byla provedena kontrola postupů účastníka řízení z hlediska naplňování zákonných požadavků na posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů (dále jen „**vzorek úvěrových případů**“). Vzorek úvěrových případů obsahuje 13 úvěrů typu Credit 30, 9 úvěrů typu Credit 30 Refinancování a 12 úvěrů typu Credit 365. Správní orgán považuje vzorek úvěrových případů za dostatečně reprezentativní, neboť v něm jsou zastoupeny smlouvy dle data uzavření smlouvy za celé kontrolované období. Smlouvy byly dále vybrány tak, aby se jednalo o první i následné smlouvy spotřebitele a také tak, aby byly zastoupeny smlouvy, které byly splaceny předčasně, v termínu i po termínu, případně které byly předány k vymáhání. Vzorek úvěrových případů je uveden v následující tabulce:

¹⁷ Výzva k předložení podkladů ze dne 1.6.2020, č. j. 2020/064475/CNB/650. Viz soubor 2020_064475_CNB_650_příloha.xlsx ve složce 03_2020_064475_CNB_650_výzva 1 na DVD, spis č.l. 5.

¹⁸ Přijato ČNB dne 10.6.2020, pod č.j. 2020/070550/CNB/650. Viz soubor příloha_789924156_1_Příloha_k_vyzve_1.xlsx v souboru 04_2020_070550_CNB_650_vyjádření k výzvě l.zfo na DVD, spis č.l. 5.

¹⁹ Smlouva č. [REDAKCE], která byla uzavřena dne 9.6.2020, byla vybrána z CRM účastníka řízení při kontrole na místě dne 2.7.2020. Viz soubor 544103-smlouva-o-uveru.pdf ve složce 11_2020_086859_CNB_650_podklady zajištěné při kontrole na místě 2_7_2020 a [REDAKCE] na DVD, spis č.l. 5.

Tabulka č. 1: Vzorek úvěrových případů

Pořadí	Číslo úvěru	Jméno	Datum uzavření smlouvy	Typ produktu
1.			9. 4. 2020	Credit 365
2.			4. 12. 2019	Credit 30
3.			18. 3. 2020	Credit 30
4.			29. 4. 2020	Credit 30
5.			11. 12. 2019	Credit 365
6.			21. 11. 2019	Credit 365
7.			23. 12. 2019	Credit 365
8.			12. 12. 2019	Credit 365
9.			22. 4. 2020	Credit 365
10.			30. 4. 2020	Credit 365
11.			18. 11. 2019	Credit 365
12.			12. 12. 2019	Credit 365
13.			3. 3. 2020	Credit 30
14.			26. 5. 2020	Credit 30
15.			15. 4. 2020	Credit 30 R ²⁰
16.			2. 4. 2020	Credit 30 R
17.			1. 4. 2020	Credit 30 R
18.			30. 3. 2020	Credit 30 R
19.			29. 3. 2020	Credit 30
20.			27. 3. 2020	Credit 30 R
21.			26. 3. 2020	Credit 30
22.			24. 2. 2020	Credit 30 R
23.			20. 3. 2020	Credit 30
24.			27. 2. 2020	Credit 30
25.			3. 1. 2020	Credit 30
26.			11. 11. 2019	Credit 30 R
27.			4. 11. 2019	Credit 30
28.			16. 12. 2019	Credit 365
29.			23. 12. 2019	Credit 365
30.			24. 2. 2020	Credit 365
31.			18. 11. 2019	Credit 30
32. ²¹			9. 6. 2020	Credit 30 R
33.			2. 12. 2019	Credit 30
34.			3. 1. 2020	Credit 30 R

b) Podání žádosti o spotřebitelský úvěr a její posouzení

18. Na internetových stránkách účastníka řízení nebo jeho samostatných zprostředkovatelů je zobrazena nabídka spotřebitelských úvěrů poskytovaných účastníkem řízení. Zde zájemce o úvěr zadá požadovanou částku a dobu splácení a vybere, zda chce hotovostní či bezhotovostní úvěr. Po výběru těchto parametrů dále v žádosti zadává kontaktní údaje, číslo občanského průkazu, rodné číslo, adresu trvalého bydliště, výši a zdroj jeho příjmů, pravidelné měsíční výdaje, kontaktní osobu (pro účely, že by nebylo možno kontaktovat přímo jeho) a bankovní spojení (pokud se jedná o bezhotovostní úvěr). Výdaje může žadatel o úvěr (tj. spotřebitel) zadat buď v souhrnné částce, popřípadě

²⁰ Zkratka pro produkt *Credit 30 Refinancování*.

²¹ Viz poznámka pod čarou č. 19.

rozdělit výdaje mezi jednotlivé položky – náklady na bydlení, finanční závazky, náklady na energie a ostatní náklady.

19. Žádost o spotřebitelský úvěr současně slouží k registraci spotřebitele do jeho klientského profilu. Pokud spotřebitel v minulosti již byl klientem účastníka řízení a profil má založený, nejprve se do něj přihlásí a až poté vyplňuje žádost. V rámci žádosti je žadatel o úvěr povinen vložit požadované doklady (2 doklady totožnosti a doklad prokazující příjmy žadatele o úvěr), které nahraje přímo v klientském profilu při vyplňování žádosti, popřípadě, pokud tyto nejsou dostačující, může další doklady poslat prostřednictvím e-mailu. Bez vyplnění všech požadovaných údajů a vložení dokladů nelze žádost odeslat. V posledním kroku žadatel o úvěr předvyplněnou smluvní dokumentaci, kterou má k dispozici ve svém klientském profilu, podepíše unikátním SMS kódem a tato je odeslána účastníkovi řízení k posouzení.²²
20. Pokud je žádost podána prostřednictvím stránek www.crediportal.cz nebo prostřednictvím telefonátu s vázaným zástupcem, tato se objeví v CRM²³ účastníka řízení s datem jejího vytvoření na řádku *Zažádáno*. Pokud je žádost podána prostřednictvím internetových stránek samostatných zprostředkovatelů, zobrazí se na tomto řádku datum, kdy byla účastníkem řízení přijata od samostatného zprostředkovatele.²⁴ V první fázi po potvrzení žádosti probíhají automatizované kroky, které provádí CRM. V rámci těchto automatizovaných procesů CRM:
- „Zkontroluje, že je žádost správně podepsána SMS kódem.
  - Zkontroluje žádost proti Interním Blacklistům Poskytovatele.
  - Zkontroluje AML sankční listy (například https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-of-sanctions_en nebo seznam z nařízení vlády č. 210/2008 Sb.).
  - Zkontroluje AML seznamy PEP.
  - Zkontroluje MVČR registr kradených dokladů.
  - Zkontroluje ISIR (Insolvenční rejstřík).
  - Dotáže se do CEE (centrální evidence exekucí).
  - Dotáže se do registru dlužníků EUCB (European United Credit Bureau).
  - Dotáže se do REPI (Registr Platebních Informací).
  - Dotáže se do NRKI (Nebankovní Registr Klientských Informací).
  - Evaluuje historii splácení spotřebitele.“²⁵
21. CRM ne vždy nahlíží do všech registrů, zejména s ohledem na jejich cenu, požadovaný produkt a opakované/duplicitní žádosti. Na základě těchto shora uvedených

²² Protokol o průběhu kontroly dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor *09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf* ve složce *09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020* na DVD, spis č.l. 5.

²³ Customer Relationship Management. Jedná se o aplikaci účastníka řízení pro řízení vztahu s klienty.

²⁴ Přijato ČNB dne 11.8.2020, pod č.j. 2020/101268/CNB/650, soubor *Platforma_-_Popis.pdf*. Viz soubor *21_2020_101268_CNB_650_předložení podkladů.zfo* ve složce *21_2020_101268_CNB_650_předložení podkladů* na DVD, spis č.l. 5.

²⁵ Přijato ČNB dne 25.6.2020, č. j. 2020/083018/CNB/650. Viz soubor *Prezentace_Kontrola_CNB_v3.pptx* ve složce *07_2020_083018_CNB_650_plná moc* [redacted] _prezentace na DVD, spis č.l. 5.

automatizovaných kroků CRM vypočte skóre a poté dochází buď k automatizovanému zamítnutí žádosti, nebo je žádost předána k manuálnímu posouzení.²⁶

22. Přibližně v 10 % případů²⁷ jsou žádosti posuzovány pouze automatizovaně CRM a nejsou předávány k manuálnímu posouzení operátorem. Toto automatické posouzení je možné za předpokladu, že žadatel o úvěr u účastníka řízení řádně uhradil alespoň 1 dřívější spotřebitelský úvěr, v CRM jsou nahrány všechny potřebné dokumenty, které jsou stále validní, a u spotřebitele nedošlo oproti předchozí žádosti k žádné změně ve vyplněných údajích. Účastník řízení uvedl, že čím častěji je úvěr klientovi automaticky schválen, tím je větší pravděpodobnost, že bude příště posuzován manuálně.²⁸
23. V rámci manuálního posouzení operátor telefonicky kontaktuje žadatele o úvěr, přičemž ověří údaje zadané v žádosti, zejména výši příjmů a výdajů a validitu bankovního spojení žadatele o úvěr, případně dožádá doplnění dalších podkladů. Operátor je povinen verifikovat údaje a dokumenty zadané žadatelem o úvěr a ověřit zejména výši příjmů z předložených dokladů, popřípadě tuto ověřit telefonicky u zaměstnavatele daného žadatele o úvěr. Z předložených dokladů operátor přepíše údaje do CRM a označí, že byly zkontrolovány.²⁹ Část CRM *Dotazník (kontroly provedené operátorem)* je používána jako kontrola manuálního zpracování žádosti o úvěr. Jestliže nejsou jednotlivé manuální kontroly označeny jako „*pozitivní*“, nelze žádost předat k dalšímu schvalování.³⁰
24. Při ověření příjmů operátor vychází z dokladů předložených žadatelem o úvěr. V případě produktu Credit 365 je nutné, aby žadatel o úvěr doložil doklady o příjmu za poslední 3 měsíce předcházející žádosti o spotřebitelský úvěr, v případě produktu Credit 30 postačí doložení dokladu o příjmu za 1 měsíc předcházející žádosti o spotřebitelský úvěr. Při refinancování vychází účastník řízení z „*platných*“ dokladů. Interně stanovená platnost dokladů prokazujících příjem žadatele je 180 dní³¹. Výdaje účastník řízení neověřuje a vychází z výše výdajů deklarované žadatelem o úvěr.³²
25. Po ověření informací a doplnění podkladů od žadatele o úvěr CRM znovu zkontroluje celou žádost, vyhodnotí disponibilní příjem žadatele o úvěr ze zadaných údajů a rozhodne o možné výši jistiny spotřebitelského úvěru. CRM automaticky vypočítává disponibilní příjem žadatele o úvěr podle vzorce *Měsíční příjmy minus Měsíční výdaje = Disponibilní příjem*. Maximální výše jistiny u produktu Credit 30 nebo měsíční splátky v případě produktu Credit 365 je počítána dle vzorce *Disponibilní příjem krát 0.9* nebo *Disponibilní*

²⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

²⁷ Ve sledovaném období od 1.11.2019 do 31.5.2020 došlo k automatickému schválení úvěru v 1 876 případech (14,2 % z celkového počtu schválených úvěrů).

²⁸ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

²⁹ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁰ Přijato ČNB dne 11.8.2020, pod č.j. 2020/101268/CNB/650. Viz soubor Platforma_-_Popis.pdf ve složce 21_2020_101268_CNB_650_předložení podkladů na DVD, spis č.l. 5.

³¹ Lhůta začíná v případě výplatní pásky běžet 25. dnem měsíce, za který žadatel o úvěr výplata náleží a v případě výpisu z účtu dnem, kdy byla částka příjmu na bankovní účet připsána. Pokud je na výpisu z účtu více příjmů žadatele o úvěr, počítá účastník řízení platnost dokumentu ode dne připsání pozdějšího z nich.

³² Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

*příjem mínus životní minimum. Životní minimum je ve vzorci započítáno v případech, kdy 10 % disponibilního příjmu nedosahuje částky životního minima.*³³

26. Pokud je maximální možná výše jistiny spotřebitelského úvěru nižší, než požadovaná částka, kontaktuje operátor telefonicky žadatele o úvěr a pokud tento souhlasí, je možno provést změnu žádosti. V takovém případě je nutné změnu opět odsouhlasit v klientském profilu a nově vygenerovanou dokumentaci podepsat unikátním SMS kódem.³⁴
27. Pokud žadatel o úvěr s nabídkou úvěru souhlasí, je mu zaslána k podpisu smluvní dokumentace. Tato je zasílána do e-mailové schránky žadatele o úvěr a současně si ji může otevřít také ve svém profilu na internetových stránkách účastníka řízení. Žadatel o úvěr obdrží rovněž verifikační kód prostřednictvím SMS zprávy. Žadatel o úvěr může smluvní dokumentaci podepsat prostřednictvím obou kanálů, dle svého uvážení.³⁵
28. V posledním kroku je odeslán platební příkaz (exportem z databáze) a žadatel o úvěr je formou SMS informován o odeslání finančních prostředků na jeho účet.³⁶

c) Příjmy spotřebitele

29. V průběhu kontroly na místě účastník řízení uvedl, že u produktu Credit 30 pro posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr akceptuje doklad o příjmu za 1 měsíc předcházející podání žádosti o spotřebitelský úvěr a v případě produktu Credit 365 je nutné, aby žadatel o úvěr doložil doklady prokazující jeho příjem za poslední 3 měsíce předcházející podání jeho žádosti. Účastník řízení také uvedl, že při refinancování úvěrů posuzuje úvěruschopnost vždy, ale doklady o příjmu žadatele o úvěr jsou vyžadovány pouze v případě, že již uplynula jejich interně stanovená platnost, tedy 180 dní.³⁷
30. Účastník řízení také sdělil, že pokud je žadatelem o úvěr OSVČ, požaduje k doložení příjmu výpis z účtu (1 výpis v případě produktu Credit 30 a 3 výpisy u produktu Credit 365), popřípadě u produktu Credit 30 účastník řízení jako dostatečný doklad o příjmu akceptuje ověřené daňové přiznání. Účastník řízení v rámci ověření příjmu provádí i telefonické ověření výše příjmu u zaměstnavatele žadatele o úvěr, a to v případech, kdy žadatel o úvěr nedoloží všechny podklady, přičemž provede stručný záznam o tomto hovoru v CRM. Pokud je výše jeho příjmu ověřena telefonicky, nevyžaduje účastník řízení u produktu Credit 30 předložení dalšího dokladu o příjmu a u produktu Credit 365 postačí předložení 1 dalšího dokladu prokazujícího příjem žadatele o úvěr.³⁸
31. V rámci kontroly účastník řízení uvedl, že záznam o výši příjmu žadatele o úvěr uvedený v CRM je vždy posledním provedeným (upraveným) záznamem, a nemusí tak odpovídat výši příjmu, která byla zohledněna v době posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr

³³ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁴ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁵ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 28.7.2020, č.j. 2020/097521/CNB/650. Viz soubor 2020_097521_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 28_7_2020.pdf ve složce 16_2020_097521_CNB_650_kontrola na místě dne 28_7_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁷ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

³⁸ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 28.7.2020, č.j. 2020/097521/CNB/650. Viz soubor 2020_097521_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 28_7_2020.pdf ve složce 16_2020_097521_CNB_650_kontrola na místě dne 28_7_2020 na DVD, spis č.l. 5.

u dané smlouvy. V návaznosti na to účastník řízení doručil správnímu orgánu tabulku³⁹ obsahující údaje o výši příjmů použitých při posouzení úvěruschopnosti jednotlivých žadatelů o úvěr ze vzorku úvěrových případů, kdy příjmy žadatele o úvěr jsou zaznamenány ve sloupci „I - incomeAmountValue“. ⁴⁰ Kontrolou vzorku úvěrových případů bylo zjištěno, že účastník řízení dostatečně neověřuje výši příjmů spotřebitele z jím předložených dokladů (viz odst. 78 a násl. níže).

32. Účastník řízení u produktu Credit 30 dostatečně nezabezpečil, aby jeho pracovníci vycházeli při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele výhradně z kompletních a dostatečných podkladů dokládajících jeho pravidelné příjmy. Doložení příjmů pouze jedním dokladem, bez jeho dalšího ověření např. výše zmiňovaným telefonickým hovorem se zaměstnavatelem, nelze vždy považovat za dostačující. Jeden měsíční příjem nemusí dostatečně vypovídat o pravidelném příjmu spotřebitele, který se může v dalších měsících výrazně lišit (například pokud součástí doloženého příjmu jsou mimořádné odměny, práce přesčas, ve svátky apod.). **Účastník řízení tak umožnil, aby byla schválena žádost a poskytnut spotřebitelský úvěr i v případech, kdy nebyly pro účely posouzení úvěruschopnosti spotřebitelem doloženy veškeré podklady nezbytné pro posouzení bonity spotřebitele.**

d) Výdaje spotřebitele

33. Žadatel o úvěr v úvěrové žádosti na internetových stránkách vyplňuje výši pravidelných měsíčních výdajů. Při vyplňování pravidelných měsíčních výdajů je žadatel o úvěr povinen uvést zda bydlí v nájmu nebo ve vlastní nemovitosti, zda se jedná o byt nebo rodinný dům, vyplnit celkovou výši měsíčních výdajů, částku nákladů na bydlení, celkovou výši finančních závazků (spoření, úvěry, zápůjčky, výživné atp.), nákladů na energie a ostatních nákladů (jedná se o všechny další pravidelné měsíční výdaje). Jak je uvedeno výše, proces vyhodnocení výdajů probíhá zejména automatizovaně⁴¹. V případech, kdy jsou informace poskytnuté žadatelem o úvěr nejednoznačné, nebo si odporují, provede operátor hovor s žadatelem o úvěr, ve kterém je žadatel o úvěr vyzván k dodatečnému doplnění. Další fáze schválení úvěrové žádosti je již plně automatizovaný proces, který vyhodnocuje CRM.⁴²
34. V průběhu kontroly na místě účastník řízení uvedl, že zohledňuje pouze výdaje deklarované žadatelem o úvěr. Při telefonickém hovoru s žadatelem o úvěr se operátor dotazuje, zda jejich výše odpovídá, a v případě, že výdaje neodpovídají běžným standardům (například nulová částka ve výdajích na bydlení), zjišťuje operátor důvod takového údaje. Doklady k doložení výdajů žadatele o úvěr nejsou vyžadovány a ani v případě, že má účastník řízení k dispozici výpis z účtu (předložený za účelem doložení příjmů spotřebitele), účastník řízení neověřuje výdaje na tomto výpisu uvedené.⁴³ V průběhu kontroly na místě dne 28.7.2020 účastník řízení doplnil, že v případě produktu Credit 30 operátor výdaje uvedené v žádosti „ověřuje“ pouze dotazem (v rámci telefonického rozhovoru s žadatelem o úvěr), přičemž se dotazuje pouze na celkovou výši

³⁹ Přijato ČNB dne 3.8.2020 pod č.j. 2020/098397/CNB/650. Viz soubor *Risk_vstupy_a_výstupy_v2.xlsx.xlsx* ve složce 20_2020_098397_CNB_650_předložení podkladů na DVD, spis č.1. 5.

⁴⁰ Přijato ČNB dne 3.8.2020 pod č.j. 2020/098397/CNB/650. Viz soubor *Pruvodni_dopis* ve složce 20_2020_098397_CNB_650_předložení podkladů na DVD, spis č.1. 5.

⁴¹ Přijato ČNB dne 25.6.2020 pod č.j. 2020/083018/CNB/650. Viz soubor *Prezentace_kontrola_CNB_v3.pptx* ve složce 07_2020_083018_CNB_650_plná moc [redacted] prezentace na DVD, spis č.1. 5.

⁴² Vnitřní předpis účastníka řízení *Pravidla_posuzování úvěruschopnosti*, str. 6. Viz soubor *Priloha_22_Pravidla_posuzování uveruschnosti.docx* ve složce 30_ostatní na DVD, spis č.1. 5.

⁴³ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor *09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf* ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.1. 5.

jeho měsíčních výdajů. V případě produktu Credit 365 se pak operátor žadatele o úvěr v rámci telefonického hovoru dotazuje na jednotlivé položky, z nichž se pravidelné měsíční výdaje skládají, tedy výši výdajů na bydlení, výdajů na energie, dalších finančních závazků a ostatních výdajů, resp. na to, zda jím zadané údaje v žádosti platí.⁴⁴

35. Skutečnost, že účastník řízení nepožaduje doložení žádných dokladů za účelem ověření spotřebitelem deklarované výše výdajů, byla ověřena také na vzorku úvěrových případů (viz odst. 83 a násl. níže).
36. Účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitele počítá tzv. disponibilní příjem, přičemž uvedl, že CRM systém automaticky vypočítává disponibilní příjem spotřebitele podle vzorce *Měsíční příjmy minus Měsíční výdaje = Disponibilní příjem*. Maximální výše jistiny u produktu Credit 30 nebo měsíční splátky v případě produktu Credit 365 je počítána dle vzorce *Disponibilní příjem krát 0.9* nebo *Disponibilní příjem minus životní minimum*. Životní minimum je ve vzorci započítáno za předpokladu, že 10 % disponibilního příjmu nedosahuje částky životního minima.⁴⁵ Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení zohledňuje pouze výdaje deklarované spotřebitelem, které dále neověřuje, nemůže takový výpočet disponibilního příjmu podat reálný obraz o schopnosti spotřebitele splatit/splácet spotřebitelský úvěr.
37. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení nijak neověřuje výdaje spotřebitele a vychází toliko z údaje o výši výdajů jím uvedeného a i v případě, že disponuje doklady, z nichž by bylo možno výdaje a závazky spotřebitele ověřit, takto nečiní. V návaznosti na to pak ani výpočet disponibilního příjmu nemůže být pro rozhodnutí, zda je spotřebitel bonitní a tedy schopen úvěr splatit, dostačující.**

e) Vyjádření účastníka řízení

38. Účastník řízení nesouhlasí s názorem správního orgánu, že u produktu Credit 30 nestačí k doložení příjmů jeden doklad, a namítá, že je třeba aplikovat zásadu přiměřenosti ve smyslu ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru, podle kterého je poskytovatel úvěru povinen zavést a udržovat pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti jeho činnosti. Vzhledem k tomu, že produkt Credit 30 je velmi jednoduchý, transparentní, krátkodobý a s omezenou výší jistiny, má účastník řízení za to, že u něj lze vzhledem k výši jistiny i délce její splatnosti vycházet pouze z jednoho dokladu prokazujícího příjmy úvěrovaného a není třeba po klientovi požadovat stejnou dokumentační základnu ohledně jeho příjmů (úvěruschopnosti), jako u dlouhodobých úvěrů ve výši řádů sta tisíců poskytnutých na 3 roky a více. Administrativní zatížení v takovém případě by nebylo úměrné výši poskytnutého úvěru, jak na straně klienta, tak na straně účastníka řízení. Účastník řízení při posuzování spotřebitelského úvěru pořizoval dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, které považoval, v návaznosti na právní předpisy, zavedenou praxi a zkušenosti v tomto segmentu trhu, za nezbytné a zároveň dostatečné.
39. Účastník řízení namítá, že v příkaze zmiňované dohledové benchmarky a další metodiky ČNB nejsou právními předpisy, ale pouze „stanoviska ČNB“, která nemají povahu závazného právního aktu. Pokud by zákonodárce chtěl podrobně specifikovat přesný

⁴⁴ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 28.7.2020, č.j. 2020/097521/CNB/650. Viz soubor 2020_097521_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě.pdf ve složce 16_2020_097521_CNB_650_kontrola na místě 28_7_2020 na DVD, spis č.l. 5.

⁴⁵ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.l. 5.

postup posuzování úvěruschopnosti, vtělil by jej do právně závazné podoby zákona, případně prováděcí vyhlášky. Správní orgán však upřednostňuje aplikaci vlastních dohledových benchmarků a metodik před ustanoveními zákona.

40. Účastník řízení má za to, že splnil povinnost dle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a disponoval u všech kontrolovaných klientů nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi k posouzení úvěruschopnosti, a z posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů nevyšly důvodné pochybnosti o jejich schopnosti spotřebitelský úvěr splácet.
41. Účastník řízení má dále za to, že při poskytování spotřebitelských úvěrů postupuje s odbornou péčí, kdy úvěruschopnost žadatelů o spotřebitelský úvěr ověřuje a zjišťuje z předložených dokladů, a dále v procesu ověřování úvěruschopnosti zohledňuje dosavadní mnohaměsíční či mnohaletou minulost spotřebitele jako svého klienta, tedy zohledňuje i jeho dosavadní bonitu. Účastník řízení dále v procesu posuzování úvěruschopnosti přikládá váhu výši požadované jistiny úvěru, kdy při vyšších úvěrovaných částkách je proces posuzování úvěruschopnosti důslednější a hlubší. Správní orgán však při posuzování úvěruschopnosti nerozlišuje mezi jednotlivými produkty účastníka řízení a na všechny produkty uplatňuje stejné požadavky.
42. Účastník řízení postupoval v souladu se svými vnitřními předpisy, které byly správnímu orgánu předloženy při žádosti o licenci nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Tyto předpisy (především metodika posuzování úvěruschopnosti) tak byly ze strany správního orgánu v rámci správního řízení připomínkovány a nepřímo schváleny. Klíčovým vnitřním předpisem je především metodika posuzování úvěruschopnosti žadatelů o úvěr. Správní orgán v průběhu kontroly ani v protokolu o kontrole nijak tento vnitřní předpis nerozporoval. Pokud byl postup posuzování úvěruschopnosti dle správního orgánu nastaven špatně již ve vnitřním předpisu, měl být obsah vnitřního předpisu rozporován již ve správním řízení.
43. Účastník řízení dále namítá, že při posuzování úvěruschopnosti též spoléhal na povinnost spotřebitele uvádět pravdivé informace, která vychází z ustanovení § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Ačkoliv je poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen dle zmíněného ustanovení informace od spotřebitele „ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, a je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů“ dle komentáře „je třeba konstatovat, že za určitých okolností patrně může postačovat i ověření bez využití nezávisle ověřitelných údajů, například křížovou otázkou položenou spotřebiteli.“⁴⁶
44. Účastník řízení nesouhlasí s tvrzením správního orgánu v příkazu, že účastník řízení „v žádném z případů neověřil výdaje žadatele o úvěr“. Účastník řízení výdaje žadatele ověřuje vždy, a to prohlášením žadatele o úvěr ve smlouvě, a případně ověřením těchto údajů telefonicky. Dále zjišťuje informace prostřednictvím aplikace Kontomatik. Především u žádostí o úvěry poskytované na krátkou dobu a s nízkou jistinou, je účastník řízení přesvědčen, že není nezbytné vyžadovat po žadatelích o úvěr další doklady k jejich výdajům, a to vzhledem k aplikaci zásady přiměřenosti ve vztahu k danému produktu.
45. Účastník řízení též namítá, že vypracoval a realizoval plán nápravných opatření za účelem poskytování spotřebitelských úvěrů zcela v souladu s právními předpisy a tato nápravná

⁴⁶ SLANINA, Jan, JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ, Lucie, FLÍDR, Jan. § 84 [Informace poskytované spotřebitelem]. In: SLANINA, Jan, JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ, Lucie, FLÍDR, Jan. Zákon o spotřebitelském úvěru. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 416.

opatření již správnímu orgánu dříve doložil. Též přijal řadu nových pravidel a nápravných opatření a v této souvislosti také upravil interní procesy a vnitřní předpisy, na jejichž dodržování klade velký důraz.

46. Účastník řízení žádá, aby správní orgán zohlednil jeho maximální součinnost při kontrole a v navazujícím řízení, zohlednil jím přijatá opatření k nápravě, a též skutečnost, že v minulosti nedošlo z jeho strany k žádnému porušení povinností, a že v jeho činnosti nelze spatřovat jakýkoliv úmysl porušit právní předpisy.

f) Stanovisko správního orgánu

47. Správní orgán považuje námitky účastníka řízení za nedůvodné a účelové.
48. K námitkám účastníka řízení, (i) že s přihlédnutím k zásadě přiměřenosti u produktu Credit 30 stačí vycházet pouze z jednoho dokladu prokazujícího příjmy úvěrovaného a není třeba po úvěrovaném požadovat stejné dokumenty jako v případě úvěru v řádech statisíců poskytnutých na 3 roky a více a že administrativní zatížení by vzhledem k výši úvěru bylo v takovém případě neúměrné, (ii) že disponoval u všech kontrolovaných klientů nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi k posouzení úvěruschopnosti a že postupuje s odbornou péčí a (iii) že spoléhal na povinnost spotřebitele uvádět pravdivé informace, správní orgán uvádí následující.
49. Přiměřenost (proporcionalita) postupů a pravidel pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele se posuzuje ve vztahu k povaze (charakteru), rozsahu (šíři) a složitosti (komplikovanosti) účastníkem řízení vykonávaných činností. Komentářová literatura⁴⁷ přitom klade přiměřenost postupů a pravidel do souvislosti s šíří produktové nabídky, objemem poskytnutých úvěrů a rozsáhlostí distribuční sítě, nikoliv s výší jistiny a délkou splatnosti poskytovaného úvěru, přičemž jako příklad uvádí rozdílné požadavky na velikost personálního vybavení v případě „menšího“ a „většího“ poskytovatele spotřebitelského úvěru nebo rozdílné požadavky na rozsah a komplexnost vnitřních předpisů a věcné vybavení. Podle správního orgánu je třeba zásadu proporcionality vykládat přiměřeně ke specifickým a rizikům činnosti účastníka řízení. Podle § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že postupy a pravidla, která je poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen zavést a udržovat, musí být nejen přiměřené, ale zároveň musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.
50. Správní orgán v této souvislosti konstatuje, že uplatnění zásady přiměřenosti v žádném případě nezbavuje účastníka řízení povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele před poskytnutím spotřebitelského úvěru, zejména dostatečně a adekvátně ověřit výši a pravidelnost příjmů daného spotřebitele a současně zjistit, ověřit a zohlednit jeho výdaje a další závazky.
51. Posuzování úvěruschopnosti je proces, v rámci kterého je poskytovatelem spotřebitelského úvěru (účastníkem řízení) analyzována konkrétní situace konkrétního žadatele o úvěr (ad hoc) a právě tu je nutné řádně zjistit a ověřit. Za dostačující lze považovat ty informace o příjmech, výdajích a závazcích spotřebitele, ze kterých by účastník řízení získal objektivní a věrohodný obraz o finanční situaci žadatele o úvěr, „proto věřitel musí mimo jiné analyzovat spotřebitelův osobní/domácí rozpočet, a to jak stranu příjmů, tak stranu výdajů, a to vždy ve vztahu ke konkrétnímu žadateli o úvěr a informacím o jeho konkrétních příjmech ze zaměstnanecké či jiné činnosti, nákladech

⁴⁷ Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flídr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, 129 s.

na bydlení, dopravu, domácnost nebo nezaopatřené děti, jakož i o dalších pravidelných výdajích spotřebitele (např. splátkách jiných úvěrů). Analýza pouze některé ze stran rozpočtu sama o sobě k posouzení úvěruschopnosti nepostačuje“⁴⁸. Je také zřejmé, že: „Jiné informace mohou být potřebné pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, který je státním úředníkem, jiné u spotřebitele, který v pracovním poměru vykonává sezónní práce, a ještě jiné u spotřebitele, který je osobu samostatně výdělečně činnou. Obdobně zjištěním, že spotřebitel má vyživovací povinnost k dětem, může vzniknout potřeba získat od spotřebitele další informace. Rozsah požadovaných informací lze tedy definitivně stanovit až v okamžiku, kdy spotřebitel již určitou část informací poskytne“⁴⁹.

52. Správní orgán konstatuje, že požadavek na řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, je třeba dovozovat zejména, nikoli však výlučně, z ustanovení § 75, § 84 a § 86 zákona o spotřebitelském úvěru. Citovaný zákon ani jiná právní norma pak nestanovují žádné zvláštní výjimky při posuzování úvěruschopnosti pro úvěry s jednorázovou splatností, nízkou výší jistiny a ani pro obdobné typy úvěrových produktů. Zákonem stanovené povinnosti tedy platí bez dalšího pro všechny poskytovatele spotřebitelského úvěru bez rozdílu.
53. Do věcné působnosti⁵⁰ zákona o spotřebitelském úvěru spadají ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) tohoto zákona všechny odložené platby, peněžité zápůjčky, úvěry nebo obdobné finanční služby poskytované spotřebiteli, a to bez ohledu na sjednanou výši spotřebitelského úvěru. Přestože je produkt Credit 30 dle účastníka řízení jednoduchý, transparentní, krátkodobý a s omezenou výší jistiny, tzv. zásadu přiměřenosti na tyto konkrétní parametry úvěru nelze vztahovat též s ohledem na další specifika úvěru (např. účelně vynaložené náklady v případě prodlení, smluvní pokuta, zrušení slevy z poplatku za poskytnutí úvěru v případě prodlení spotřebitele a RPSN).
54. Na rozdíl od předchozí právní úpravy⁵¹ zákon o spotřebitelském úvěru reguluje veškeré spotřebitelské úvěry **bez ohledu na jejich typ, výši a dobu splatnosti**, přičemž **klade důraz na informační povinnosti** poskytovatele spotřebitelského úvěru a **povinnost** poskytovatele spotřebitelského úvěru **důsledně posoudit úvěruschopnost spotřebitele** takovým způsobem, aby byl úvěr poskytnut pouze těm spotřebitelům, u kterých existuje reálný předpoklad, že jej budou schopni řádně a včas splatit. Poskytovatel spotřebitelského úvěru má povinnost při posuzování úvěruschopnosti eliminovat tzv. úvěrové riziko, resp. před samotným poskytnutím úvěru vynaložit patřičné úsilí k tomu, aby se seznámil s reálnou finanční situací žadatele. Poskytovatel spotřebitelského úvěru musí mít vždy na paměti **primární cíl regulace**, a tím je **ochrana před nadměrným zadlužováním**, aby nedošlo k situaci, kdy spotřebitel nebude mít možnost úvěr řádně splatit.
55. Poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele. Úvěr může poskytovatel spotřebitelského úvěru poskytnout pouze tehdy, pokud z výsledků posouzení úvěruschopnosti nevyplývuly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Je tedy nutné **komplexně prověřit** jak **spotřebitelovy příjmy**, tak **i jeho výdaje a závazky** prostřednictvím analýzy domácího rozpočtu v celém jeho spektru⁵². Požadavek na dostatečný rozsah, kvalitu a

⁴⁸ Nález Finančního arbitra ze dne 28. 5. 2018, sp. zn. FA/SR/SU/1192/2017. Finanční arbitr. In: Sbíрка rozhodnutí finančního arbitra.

⁴⁹ Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flidr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, 417 s.

⁵⁰ Srovnaj transpozici čl. 2 odst. 2 písm. c) směrnice 2008/48/ES, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS do zákona č. 145/2010 o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů a do zákona č. 257/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Nález Finančního arbitra ze dne 20. 3. 2017, sp. zn. FA/SU/374/2015. Finanční arbitr [online]. In: Sbíрка rozhodnutí finančního arbitra.

řádné ověření informací získaných od spotřebitele je tedy nejen přiměřený, ale je zároveň zákonem stanoven každému poskytovateli spotřebitelských úvěrů, a to **bez ohledu na jeho velikost či typ nabízeného produktu**.

56. Správní orgán uvádí, že ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru týkající se posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je nutné interpretovat ve světle relevantní judikatury, kdy **požadavek na vynaložení odborné péče** ve smyslu ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru při posouzení úvěruschopnosti byl judikován, jak vnitrostátními soudy, tak Soudním dvorem Evropské unie, který v rozhodnutí ze dne 18. prosince 2014 ve věci C - 449/13 CA Consumer Finance Sa v. Ingrid Bakkaus a další⁵³ v bodě 37 citovaného rozhodnutí uvedl, že *„pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady“*. V tomto rozhodnutí Soudním dvorem Evropské unie interpretoval čl. 8 směrnice 2008/48/ES, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, a recitál 26 její preambule tak, že povinnost posoudit úvěruschopnost dlužníka má poskytovatel spotřebitelského úvěru⁵⁴, a to na základě informací získaných od spotřebitele, které musí být podloženy podklady, které osvědčují finanční situaci spotřebitele (např. výplatní pásky, výpisy z bankovních účtů, přehledy pohybů na bankovních účtech a daňové platební výměry).
57. Nejvyšší správní soud pak k povinnosti poskytovatele spotřebitelského úvěru jednat s odbornou péčí judikoval: *„věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními“* a *„Odbornou péčí je třeba rozumět úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti (...) součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech“*⁵⁵. Správní orgán dále odkazuje i na rozhodnutí⁵⁶ Nejvyššího soudu ze dne 25.7.2018⁵⁷.
58. Z výše uvedené judikatury je zřejmé, že poskytovatel spotřebitelského úvěru nesmí při posouzení úvěruschopnosti spoléhat pouze na údaje poskytnuté spotřebitelem a je povinen pravdivost tvrzení spotřebitele týkající se jeho majetkových poměrů prověřovat, resp. že není v souladu s odbornou péčí, když poskytovatel spotřebitelského úvěru v posuzovaném případě neučiní k ověření údajů sdělených spotřebitelem vůbec nic. Účastník řízení je tak povinen bez ohledu na složitost úvěrového produktu vyžádat si

⁵³ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 18. prosince 2014, ve věci C - 449/13 CA Consumer Finance. In: EURlex [právní informační systém]. Úřad publikace Evropské unie [citováno 16. 9. 2020]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/>.

⁵⁴ Nese v tomto ohledu důkazní břemeno – v originále „the burden of proving“.

⁵⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006 a Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015.

⁵⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 33 Cdo 2178/2018.

Viz http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/56CC9542E0BC5709C125830F003BA78E?openDocument&Highlight=0.

⁵⁷ „(...) věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. (...) Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve.“

od spotřebitele potřebné informace a aktivně opatřovat další přiměřené a objektivně zjištěné informace o spotřebiteli a tyto informace řádně ověřit a vyhodnotit⁵⁸.

59. S ohledem na výše uvedené má být posouzení úvěruschopnosti spotřebitele provedeno nejenom s důrazem na ověření deklarovaných příjmů žadatele, ale ve stejné míře i s důrazem na ověření deklarovaných výdajů, a to na základě informací dostupných v době před uzavřením smlouvy. Za toto ověření však nelze chápat prohlášení žadatele o úvěr ve smlouvě a ani telefonát spotřebiteli, jak účastník řízení uvádí, neboť ověřením se rozumí porovnání údajů deklarovaných klientem oproti jinému zdroji informací. Důraz je třeba klást na řádné zjištění reálného poměru mezi příjmy a výdaji spotřebitele za účelem objektivního posouzení, zda žadateli o úvěr zbude po odečtení pravidelných měsíčních výdajů dostatek finančních prostředků pro řádné splacení úvěru.
60. Obecné pokyny EBA k poskytování a sledování úvěrů (EBA/GL/2020/06)⁵⁹ k posuzování úvěruschopnosti spotřebitele a ověřování informací od spotřebitele uvádí, že: „*Pro účely posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů by instituce a věřitelé měli mít k dispozici a využívat informace podložené nezbytnými a vhodnými podklady, přinejmenším v souvislosti s tímto: a. účel úvěru, pokud je to relevantní pro typ produktu; b. zaměstnání; c. zdroj schopnosti splácet; d. složení domácnosti a vyživované osoby; e. finanční závazky a náklady na jejich správu; f. pravidelné výdaje; g. kolaterál (v případě zajištěných úvěrů); h. další faktory snižující riziko, jako jsou záruky, jsou-li k dispozici*“. Na ověřování informací při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, které pokyny blíže nerozvádí, se vztahuje povinnost ověřovat informace poskytnuté spotřebitelem v souladu s požadavky uvedenými v ustanovení § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru a stávající judikatuře. Ověření informací poskytnutých spotřebitelem musí spočívat v proaktivní činnosti finanční instituce, a to způsobem přiměřeným situaci. Rozhodnutí poskytovatele spotřebitelského úvěru o technice nebo hloubce ověření informací od spotřebitele musí být vůči správnímu orgánu obhajitelné a zpětně ověřitelné (a to i včetně výjimečných případů předpokládaných obecnými pokyny, kdy není nutné informace ověřovat z toho důvodu, že na základě objektivních okolností lze mít o správnosti informací poskytnutých spotřebitelem jistotu)⁶⁰.
61. K problematice posuzování úvěruschopnosti správní orgán vydal dohledový benchmark ČNB č. 1/2014, v němž stanovil, a to při respektování skutečnosti, že zásadu přiměřenosti je třeba aplikovat směrem ke spotřebiteli tak, aby byla nastavena optimální hranice a nevznikl konflikt s právem spotřebitele na ochranu jeho osobních údajů, že: „*věřitel se nemůže spolehnout pouze na spotřebitelem poskytnuté informace, pokud není jejich věrohodnost nepochybná, ale je povinen ověřit jejich faktickou správnost a soulad se skutečností; šíře požadovaných údajů, jakož i prostředky, techniky a hloubka jejich prověřování je ponechána na kvalifikovaném uvážení věřitele, musí však být vůči orgánu dohledu obhajitelné a zpětně ověřitelné*“⁶¹. Dále správní orgán tuto problematiku zahrnul i v dohledovém benchmarku ČNB č. 3/2016, přičemž v části 3. písm. c) bodech 5 a 6 tohoto benchmarku uvedl, že posouzení úvěruschopnosti zahrnuje mj. přiměřené zjištění

⁵⁸ Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006.

⁵⁹ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2020/Guidelines%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring/Translations/886675/Final%20Report%20on%20GL%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring_COR_CS.pdf

⁶⁰ <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financi-trh/legislativni-zakladna-obecne-pokyny-evropskych-organu-dohledu/Sdeleni-CNB-o-obecných-pokynech-EBA-k-poskytovani-a-sledovani-uveru/>

⁶¹ Dohledový benchmark je dostupný zde: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelesky_uver/download/dohledovy_benchmark_os_2014_01.pdf

Věnuje se výkladu povinnosti věřitele posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru. Závěry v něm obsažené lze nicméně aplikovat obdobně na posuzování úvěruschopnosti podle zákona č. 257/2016 Sb.

a vyhodnocení finanční a ekonomické situace spotřebitele, včetně ověření výše příjmů a výdajů (nákladů) spotřebitele, historie jeho příjmů a výdajů, i jejich očekávaného vývoje a případných výkyvů v průběhu času, přičemž všechny získané informace, jejich přezkoumání a vyhodnocení musí být evidovány a archivovány způsobem, aby se k nim dalo v nezměněném stavu vrátit.

62. K námitce účastníka řízení, že správní orgán upřednostňuje aplikaci vlastních dohledových benchmarků a metodik, které nejsou právně závazné, před ustanoveními zákona, správní orgán uvádí, že svá zjištění a právní závěry opírá o příslušná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru a související judikaturu, zatímco citované dohledové benchmarky a úřední sdělení, které konkretizují představy správního orgánu o poctivém jednání (odborné péči) poskytovatelů (zprostředkovatelů) spotřebitelského úvěru, a napomáhají tak předvídatelnosti rozhodnutí správního orgánu, slouží pouze jako podpůrný podklad pro rozhodnutí. Účelem dohledových benchmarků je seznámení dohlížených subjektů s vybranými zobecněnými dohledovými poznatky a souvisejícími očekáváními dohledu, pokud jde o jednání dohlížených subjektů a přispět k větší právní jistotě těchto subjektů (např. v daném případě při výkladu neurčitého právního pojmu odborná péče) a nastavení srovnatelných podmínek napříč trhem. Ačkoliv nejsou právně závazné, vyjadřují názor, který je aplikován v dohledové praxi správního orgánu.
63. K námitce účastníka řízení, že postupuje podle vnitřních předpisů, které byly v rámci správního řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů připomínkovány a správním orgánem nepřímou schváleny, správní orgán uvádí, že z hlediska řádného poskytování spotřebitelských úvěrů bylo znění vnitřních předpisů účastníka řízení v rámci řízení o žádosti o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru vyhodnoceno jako splňující základní předpoklady pro dodržování postupů a pravidel při výkonu jeho činnosti. Účelem posouzení postupů a pravidel není schválení souladu konkrétních postupů s jednotlivými hmotněprávními ustanoveními zákona, ale zjištění, zda žadatel splňuje předpoklady stanovené zákonem pro vydání oprávnění k výkonu regulované činnosti. Skutečnost, zda účastník řízení tyto předpoklady v praxi naplňuje či nikoli, je však ověřitelná výhradně provedením kontroly jeho činnosti, tedy kontrolou jím skutečně uplatňované praxe.
64. K námitce účastníka řízení, že při posuzování úvěruschopnosti též spoléhal na povinnost spotřebitele uvádět pravdivé informace, správní orgán dále uvádí, že v úvěrové smlouvě zakotvené čestné prohlášení žadatele o úvěr, že bude ve vztahu k účastníkovi řízení sdělovat jen pravdivé údaje a je si vědom skutečnosti, že požadovaný úvěr odpovídá jeho potřebám a zejména finanční situaci, společně s následným telefonickým ověřením těchto údajů u spotřebitele, nezbavuje účastníka řízení povinnosti posoudit úvěruschopnost žadatele v souladu s požadavky ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru.⁶² Dle zjištění uvedených v protokolu o kontrole účastník řízení v některých případech ze zajištěného vzorku smluvní dokumentace disponoval aktuálním výpisem transakční historie tzv. Kontomatikem nebo aktuálním výpisem z účtu, přičemž ale kontrolou údajů obsažených v těchto dokumentech bylo zjištěno, že je využíván pouze k ověření spotřebitelem deklarované výše příjmu. Toto dokládá zjištění uvedené v Tabulce č. 4 na straně 13 protokolu o kontrole, z něhož vyplývá, že k ověření spotřebitelem deklarovaných výdajů tímto způsobem ze strany účastníka řízení nedochází. Nelze tak přisvědčit účastníkovi řízení, že není nezbytné vyžadovat další doklady k doložení výdajů. Požadavek na ověření výdajů žadatele o úvěr je proto přiměřený.

⁶² Viz Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 27. ledna 2020, č. j. 9 T 20/2019 - 111.
Viz <https://www.irozhlaz.cz/sites/default/files/documents/4889d7f88666f19c18bab1a5b698b95d.pdf>.

65. V případě odkazu účastníka řízení na komentářovou literaturu, která uvádí, že „je třeba konstatovat, že za určitých okolností patrně může postačovat i ověření bez využití nezávisle ověřitelných údajů, například křížovou otázkou položenou spotřebiteli“, má správní orgán za to, že specifčnost takové situace není odvislá od výše jistiny poskytovaného spotřebitelského úvěru, ale od druhu a charakteru spotřebitelem poskytnuté informace. Nadto skutečnost, na kterou správní orgán poukazuje výše, tedy že jeden měsíční příjem nemusí dostatečně vypovídat o pravidelném příjmu spotřebitele, který se může v dalších měsících výrazně lišit (například pokud součástí doloženého příjmu jsou mimořádné odměny, práce přesčas, ve svátky apod.), je objektivní skutečnost, která nijak nesouvisí s pravdivostí či nepravdivostí spotřebitelem poskytnuté informace, která vyplývá z jím doloženého dokladu o příjmu za kalendářní měsíc předcházející jeho žádosti o úvěr.
66. K námitce účastníka řízení, že při posuzování úvěruschopnosti zohledňuje dosavadní platební historii spotřebitele, správní orgán uvádí, že dle ustanovení § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Jak vyplývá z citovaného ustanovení, způsob plnění dosavadních dluhů je spolu s porovnáním příjmů a výdajů jen jeden z dílčích faktorů, které je poskytovatel povinen při posouzení úvěruschopnosti hromadně zohlednit, tedy nelze jej použít samostatně bez dalšího a nezohlednit rovněž řádné porovnání příjmů a výdajů.
67. K námitce účastníka řízení, že vypracoval a realizoval plán nápravných opatření za účelem poskytování spotřebitelských úvěrů zcela v souladu s právními předpisy, správní orgán uvádí, že bere na vědomí, že účastník řízení přijal opatření k nápravě, kterým by uvedené pochybení měl do budoucna eliminovat, což bude ovšem možné ověřit až následným výkonem dohledu v této oblasti. Přijetí opatření k nápravě nemůže vést k zániku deliktní odpovědnosti účastníka řízení, ale bylo k němu přihlédnuto jako k polehčující okolnosti při stanovení výše sankce (viz níže). Obdobně správní orgán přihlédl též ke skutečnosti, že v minulosti nedošlo ze strany účastníka řízení k žádnému porušení povinností, jako k polehčující okolnosti. Další účastníkem řízení uváděné skutečnosti nelze zohlednit jako polehčující okolnosti, neboť se jedná o zákonnou povinnost účastníka řízení, jejíž porušení je samostatně postižitelné jako přestupek (součinnost při kontrole) nebo pro právní kvalifikaci jednání účastníka řízení a určení druhu a výměry sankce nejsou relevantní (úmysl jako forma zavinění).

g) Hodnocení správního orgánu a právní kvalifikace

68. Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru má nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla, která jsou vhodná mj. z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru, a na základě § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona, má povinnost zavést a udržovat pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti jeho činnosti. Výše uvedená ustanovení se týkají jak formálního nastavení pravidel a postupů ve vnitřních předpisech účastníka řízení, tak uplatňování těchto pravidel a postupů takovým způsobem, aby byly naplněny požadavky zákona o spotřebitelském úvěru. Podle § 15 odst. 3 je pak poskytovatel spotřebitelských úvěrů povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.

69. Požadavky pro nastavení pravidel a postupů jsou rozpracovány v *Dohledovém benchmarku č. 3/2016*⁶³, dle něhož se zavedením a udržováním pravidel a postupů dle § 15 zákona o spotřebitelském úvěru rozumí také povinnost účastníka řízení fakticky uplatňovat tato pravidla a postupy dle zákona o spotřebitelském úvěru.
70. Účastník řízení má povinnost s odbornou péčí ve smyslu ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, které stanoví povinnost poskytovatele spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů.
71. Dle § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je poskytovatel povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.
72. Podle § 84 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je poskytovatel před posouzením úvěruschopnosti spotřebitele povinen od spotřebitele vyžádat přiměřené a nezbytné informace. Tyto informace musí poskytovatel dle § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru v případě nutnosti na základě komunikace se spotřebitelem případně doplnit a ověřit je způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných zdrojů.
73. Součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, aby byly zjištěny a řádně zohledněny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Účastník řízení má povinnost zjišťovat a shromažďovat relevantní informace o příjmech, výdajích a závazcích (dluzích) jednotlivých žadatelů o úvěr, následně tyto informace vyhodnotit a ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, kdy cílem tohoto postupu je získání objektivního obrazu o komplexní finanční situaci jednotlivých spotřebitelů, příp. celé domácnosti.⁶⁴
74. Účastník řízení tedy měl zajistit dodržování povinnosti zjišťovat, shromažďovat a řádně ověřovat relevantní informace o příjmech a výdajích žadatele o úvěr, které zahrnují zejména (i) pravidelné měsíční příjmy, (ii) pravidelné výdaje na bydlení, (iii) pravidelné výdaje na provoz domácnosti dle počtu členů domácnosti a (iv) výdaje na řádnou úhradu dluhů ze stávajících závazků, a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci. A zároveň byl i povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost takto zavedených postupů a pravidel.
75. Skutková zjištění popsaná výše dokládají, že účastník řízení nezavedl a ani fakticky neudržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby zajišťoval řádné poskytování spotřebitelského úvěru, když (i) při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr typu Credit 30 požadoval po žadateli o úvěr pouze doklad

⁶³ Veřejně dostupný na internetových stránkách správního orgánu https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf

⁶⁴ Srov. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.9.2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006 a Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1.4.2015, sp. zn. 1 As 30/2015 (Nejvyšší správní soud judikoval k povinnosti posoudit úvěruschopnost s odbornou péčí tak, že „věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními“. K tomu více viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 18.12.2014, C - 499/13, CA Consumer Finance SA).

k prokázání jeho příjmu za 1 měsíc a (ii) při posuzování úvěruschopnosti a výpočtu disponibilního příjmu žadatele o úvěr započítával na výdajovou stranu pouze žadatelem o úvěr deklarovanou výši výdajů a dalších finančních závazků, které však nijak neověřoval.

76. Správní orgán má s ohledem na výše uvedené za prokázané, že účastník řízení tím, že v období od 1.11.2019 do 9.6.2020⁶⁵ nezavedl a neudržel postupy a pravidla pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, která by zajišťovala řádné poskytování spotřebitelského úvěru, když řádně nezjišťoval a neověřoval příjmy a výdaje spotřebitelů, neboť při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele k prokázání příjmů spotřebitele v případě úvěru typu Credit 30 požadoval po spotřebiteli doložit pouze příjmy za 1 měsíc a při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele a výpočtu disponibilního příjmu spotřebitele v případě úvěru typu Credit 30 i Credit 365 započítával na výdajovou stranu pouze spotřebitelem deklarovanou výši výdajů a dalších finančních závazků, které nijak neověřoval, čímž porušil ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru a ustanovení § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru a tak se dopustil přestupku nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.

(ii) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele – konkrétní případy

77. Skutečnost, že účastník řízení nezavedl a neuplatňoval řádné postupy a pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, dokládají také výsledky kontroly vzorku úvěrových případů.

a) Příjmy spotřebitele

78. Účastník řízení v rámci kontroly doručil správnímu orgánu tabulku⁶⁶ obsahující údaje o výši příjmů použitých při posouzení úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů ze vzorku úvěrových případů, kdy příjmy spotřebitele jsou zaznamenány ve sloupci „I - incomeAmountValue“.⁶⁷
79. Kontrolou vzorku 34 úvěrových případů (Tabulka č. 1 v odst. 17 výše) bylo zjištěno, jaké doklady o příjmu spotřebitelé (žadatelé o úvěr) předložili účastníkovi řízení a zda příjmy z nich zjištěné odpovídají údajům použitým při posuzování úvěruschopnosti. Výsledky prověření vzorku úvěrových případů jsou uvedeny v Tabulce č. 2 a Tabulce č. 3.

Tabulka č. 2: Credit 30

Číslo úvěru Datum uzavření smlouvy	Jméno	Doklady za období	Výše příjmu zjištěná z dokladů	Výše příjmu použitá při posouzení úvěruschopnosti
18. 3. 2020		1 VP 01/2020	30 409	26 300

⁶⁵ Období je vymezeno počátečním dnem kontrolovaného období a dnem uzavření poslední smlouvy o spotřebitelském úvěru v rámci vzorku úvěrových případů, u které byly zjištěny nedostatky (viz Tabulka č. 1 v odst. 17 výše).

⁶⁶ Přijato ČNB dne 3.8.2020 pod č.j. 2020/098397/CNB/650. Viz soubor *Risk_vstupy_a_vystupy_v2.xlsx.xlsx* ve složce 20_2020_098397_CNB_650_předložení podkladů na DVD, spis č.l. 5.

⁶⁷ Přijato ČNB dne 3.8.2020 pod č.j. 2020/098397/CNB/650. Viz soubor *Pruvodni_dopis* ve složce 20_2020_098397_CNB_650_předložení podkladů na DVD, spis č.l. 5.

Tabulka č. 3: Credit 365

Číslo úvěru Datum uzavření smlouvy	Jméno	Doklady za období	Výše příjmu zjištěná z dokladů	Výše příjmu použitá při posouzení úvěruschopnosti
12. 12. 2019		Kontomatik do 12. 12. 2019: 3 inv. důchod 1. stupně + 3 mzda	18 625	21 080
16. 12. 2019		3 VÚ 09/2019 – 11/2019	nelze zjistit	57 000
30. 4. 2020		2 VÚ 01/2020 a 03/2020	21 375	13 000

Pozn.: Všechny částky jsou uvedeny v českých korunách. Zkratky: VÚ – výpis z účtu, Kontomatik – aplikace umožňující výpis plateb z výpisu z účtu.

82. Správní orgán dále zjistil, že ve **3⁷¹ případech z 12 úvěrových případů produktu typu Credit 365** byla **výše příjmu** použitá při posouzení úvěruschopnosti **jiná** než výše příjmu doložená doklady. V ⁷² případě byla při posouzení úvěruschopnosti použita výše příjmu, která byla vyšší než výše příjmu, jakou žadatel skutečně prokázal. V ⁷³ případě použil účastník řízení výši příjmu, do které byly zahrnuty také přijaté platby od fyzických osob a vklady na účet v hotovosti, ze kterých však nelze jednoznačně usuzovat, že se jedná o žadatelovy příjmy z podnikatelské činnosti a v ⁷⁴ případě účastník řízení použil při posuzování bonity výši příjmu, která neodpovídala aktuálním dokladům, které měl k dispozici a nadto měl v daném případě aktuální doklady pouze 2 (a nikoli 3).

b) Výdaje spotřebitele

83. Skutečnost, že účastník řízení nepožaduje doložení žádných dokladů za účelem ověření žadatelem deklarované výše výdajů (viz odst. 34 výše), byla ověřena také na vzorku úvěrových případů, kdy součástí dokumentace k dané smlouvě nebyly žádné takové doklady a v případech, kdy žadatel doložil k prokázání svého příjmu výpisy z účtu nebo svoji platební historii prostřednictvím Kontomatiku, nebyly výdaje a závazky vyplývající z těchto zdrojů zohledňovány.
84. V celkem **5 případech z 34 kontrolovaných úvěrových případů se výše výdajů** ve formě finančních závazků deklarovaná žadatelem o úvěr a použitá účastníkem řízení při posouzení úvěruschopnosti **lišila** od výše výdajů ve formě finančních závazků žadatele vyplývajících z žadatelem předložených dokladů (viz Tabulka č. 4 níže). Z těchto 5 úvěrových případů pak ve 3 případech byli žadatelé o úvěr (klienti [redacted] a [redacted]) v době podání úvěrové žádosti prokazatelně předlužení, ale i přesto jim byl úvěr účastníkem řízení poskytnut.

⁷¹ Smlouva č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].
⁷² Smlouva č. [redacted].
⁷³ Smlouva č. [redacted].
⁷⁴ Smlouva č. [redacted].

Tabulka č. 4: Ověření výdajů žadatelů o úvěr

Číslo úvěru Datum uzavření smlouvy	Jméno	Typ produktu	Aktuální výpis/y z účtu – ano/ne/přip. Kontomatik za období	Výše výdajů a závazků žadatele o úvěr zjištěná z dokladů	Prohlášené celkové výdaje žadatele o úvěr dle CRM (zdroj <i>Risk_vstupy_a_výstupy_v2.xlsx</i>)
29. 4. 2020		Credit 30	Kontomatik do 11. 3. 2020	více než 95 000	6 000
26. 5. 2020		Credit 30	Kontomatik do 11. 3. 2020	více než 95 000	6 000
16. 12. 2019		Credit 365	Ano 11/2019	více než 16 590	15 500
23. 12. 2019		Credit 365	Ano 06/2019 až 08/2019	více než 400 000	8 501
30. 4. 2020		Credit 365	Ano 03/2020	více než 9 000	3 900

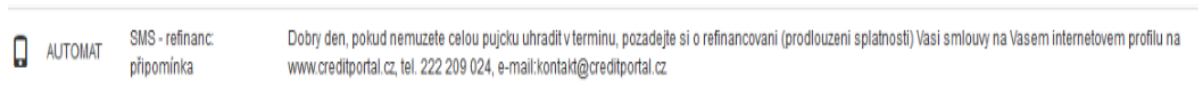
Pozn.: Všechny částky jsou uvedeny v českých korunách.

85. U úvěrových smluv č. [redacted] a [redacted] použil účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr součet jím deklarovaných výdajů ve výši 6 000 Kč. Z výpisu aplikace Kontomatik za období od 9.2.2020 do 11.3.2020 bylo zjištěno, že žadatel o úvěr čerpal další úvěry přesahující částku 45 000 Kč a dále byly zjištěny splátky souběžných spotřebitelských úvěrů přesahující částku 95 000 Kč.
86. U úvěrové smlouvy č. [redacted] použil účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr součet jím deklarovaných výdajů ve výši 15 500 Kč. Z výpisu z účtu za měsíc listopad 2019 bylo zjištěno, že jen splátky souběžných úvěrů přesahují částku 15 000 Kč a také výdaje prokazující účast na hazardních hrách ve výši 1 590 Kč.
87. U úvěrové smlouvy č. [redacted] použil účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr součet jím deklarovaných výdajů 8 501 Kč. Z výpisu z účtu za měsíc srpen 2019 bylo zjištěno, že žadatel o úvěr čerpal další úvěry ve výši přesahující částku 90 000 Kč. Současně byly zjištěny splátky souběžných úvěrů přesahující částku 100 000 Kč a dále byly zjištěny výdaje prokazující účast na hazardních hrách ve výši přesahující 300 000 Kč. Splátky dalších spotřebitelských úvěrů a výdaje na účast v hazardních hrách v obdobné výši vyplývají rovněž z předložených výpisů za měsíce červen 2019 a červenec 2019.
88. U úvěrové smlouvy č. [redacted] při posuzování úvěruschopnosti účastník řízení použil součet jím deklarovaných výdajů 3 900 Kč. Z výpisu z účtu za měsíc březen 2020 však byly zjištěny splátky souběžných úvěrů ve výši přesahující 9 000 Kč.

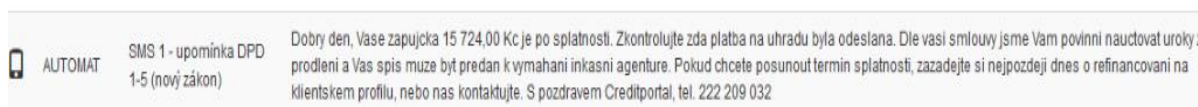

92. Spotřebitelé jsou na možnost refinancování, účastníkem řízení nazývaného také *prodloužení splatnosti*, upozorňováni prostřednictvím SMS zpráv zasílaných před splatností úvěru (obrázek č. 2⁸²) i po splatnosti úvěru (obrázek č. 3⁸³):

Obrázek č. 2

Obrázek č. 3

93. Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil následující skutečnosti, které se vztahují k produktu Credit 30 Refinancování.
94. Spotřebitel může o refinancování úvěru Credit 30 (prodloužení doby splatnosti) požádat prostřednictvím svého klientského profilu, popřípadě telefonicky. Spotřebitel musí nejprve uhradit náklady spojené s původním úvěrem (poplatek za poskytnutí úvěru a smluvní úrok) a teprve poté může být jeho žádost o refinancování úvěru schválena⁸⁴.
95. V případě, že je spotřebitel s úhradou svého dluhu v prodlení, lze refinancování u produktu Credit 30 povolit až 5 dní po splatnosti úvěru, ve výjimečných případech lze refinancování povolit i později.⁸⁵
96. Refinancování spotřebitelského úvěru je uzavřením nové smlouvy o spotřebitelském úvěru, která nahrazuje smlouvu původní, a proto u produktu Credit 30 Refinancování nahrazuje institut prodloužení doby splatnosti úvěru. Původní smlouva o úvěru Credit 30 je ukončena (doplacena) a uzavírá se nová smlouva, kterou je doba splatnosti úvěru prodloužena o 5 až 30 dní. Výše jistiny v nové smlouvě je shodná s výší jistiny v původní smlouvě, která je touto novou smlouvou refinancována a nelze ji navýšit.⁸⁶ Ze smlouvy o úvěru, kterou dochází k refinancování úvěru, vyplývá (viz obrázek č. 4⁸⁷), že finanční prostředky poskytnuté touto (novou) smlouvou budou započteny na vyplacení jistiny úvěru z původní smlouvy. Tato původní smlouva tak je ukončena, běží nová doba splatnosti a jsou znovu uhrazeny náklady pojící se s uzavřením nové smlouvy. Úvěrovou smlouvu je možné refinancovat opakovaně.

⁸² Přijato ČNB dne 2.7.2020, pod č.j. 2020/086859/CNB/650. Viz soubor *Screenshot_2020-07-02 #499069 - Credit 30 – Detail.png* ve složce *11_2020_086859_CNB_650_podklady_zajištěné při kontrole na místě 2_7_2020* a podsložce [redacted] na DVD, spis č.l. 5.

⁸³ Přijato ČNB dne 2.7.2020, pod č.j. 2020/086859/CNB/650. Viz soubor *Screenshot_2020-07-02 #499069 - Credit 30 – Detail.png* ve složce *11_2020_086859_CNB_650_podklady_zajištěné při kontrole na místě 2_7_2020* a podsložce [redacted] na DVD, spis č.l. 5.

⁸⁴ Záloha internetových stránek účastníka řízení, č. j. 2020/104813/CNB/650. Viz soubor *25_2020_104813_CNB_650_záloha_internetových_stránek.pdf* ve složce *25_2020_104813_CNB_650_záloha_internetových_stránek* na DVD, spis č.l. 5.

⁸⁵ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor *09_2020_085848_CNB_650_protokol_o_průběhu_kontroly_na_místě_dne_25_6_2020.pdf* ve složce *09_2020_085848_CNB_650_protokol_o_průběhu_kontroly_na_místě_dne_25_6_2020* na DVD, spis č.l. 5.

⁸⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor *09_2020_085848_CNB_650_protokol_o_průběhu_kontroly_na_místě_dne_25_6_2020.pdf* ve složce *09_2020_085848_CNB_650_protokol_o_průběhu_kontroly_na_místě_dne_25_6_2020* na DVD, spis č.l. 5.

⁸⁷ Přijato ČNB dne 2.7.2020, pod č.j. 2020/086859/CNB/650. Viz např. soubor *4920149-smlouva-o-uveru.pdf* ve složce *11_2020_086859_CNB_650_podklady_zajištěné při kontrole na místě 2_7_2020* a podsložce *492014-smluvni-dokumentace.zip* a [redacted] na DVD, spis č.l. 5.

PREAMBULE

1. Smluvní strany dne 7. 10. 2019 uzavřely smlouvu o úvěru č. B002645511146338 („**Původní smlouva**“) na základě níž byl Klientovi poskytnut úvěr ve výši 6 000,00 Kč. Vzhledem k tomu, že Klient uhradil Úvěřujícímu všechna plnění dle Původní smlouvy s výjimkou jistiny ve výši 6 000,00 Kč („Předmět refinancování“), dohodly se Smluvní strany na jejím refinancování za níže uvedených podmínek.

2. Smluvní strany se dohodly, že započítávají pohledávku Klienta na vyplacení jistiny Úvěru ve výši 6 000,00 Kč proti pohledávce Úvěřujícího na uhrazení pohledávky ve výši Předmětu financování dle Původní smlouvy a prohlašují, že všechny zbylé závazky a dluhy Smluvních stran dle Původní smlouvy jsou vypořádány.

97. Z přehledu všech smluv uzavřených v období od 1.11.2019 do 4.6.2020, který účastník řízení předložil⁸⁸, vyplývá, že z celkem 11 353 smluv produktu Credit 30 je 3 961 smluv refinancováním smlouvy o spotřebitelském úvěru. Smluv, které byly refinancovány, je celkem 1 839. Z výše uvedeného plyne, že některé smlouvy byly v kontrolovaném období refinancovány opakovaně. Dle výše uvedeného seznamu smluv bylo 485 smluv refinancováno tři a vícekrát, přičemž 4 smlouvy⁸⁹ byly za kontrolované období refinancovány dokonce desetkrát a jedna⁹⁰ jedenáctkrát. Z kontrolního vzorku 34 smluv došlo k refinancování 9 smlouvami⁹¹ (viz Tabulka č. 1 v odst. 17 výše).
98. Úvěruschopnost spotřebitele je posuzována u každé žádosti o refinancování spotřebitelského úvěru stejně, jako v případě původního úvěru spotřebitele (viz odst. 18 až 28 výše), tedy opětovně je jeho žádost vyhodnocena CRM, spotřebitel je telefonicky kontaktován operátorem, přičemž dochází k ověření údajů zadaných spotřebitelem v příslušné žádosti. V případě, že dosud neuplynula platnost⁹² dříve předložených dokladů o výši příjmu spotřebitele, nevyžaduje účastník řízení po spotřebiteli předložení dalších dokladů k potvrzení výše jeho příjmu. Pokud platnost dokladů prokazujících výši příjmu spotřebitele již uplynula, jsou vyžadovány aktuální doklady.⁹³ Po posouzení žádosti je spotřebiteli zaslána k podpisu smluvní dokumentace a verifikační SMS kód. Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele probíhá v tomto rozsahu vždy, tedy bez ohledu na to, zda spotřebitel byl či nebyl v prodlení s úhradou úvěru a bez ohledu na to, o jaké prodloužení v pořadí se jedná.
99. Na základě shora uvedených skutečností je zřejmé, že refinancování úvěru (prodloužení doby splatnosti úvěru) je realizováno v každém jednotlivém případě na základě nově uzavřené smlouvy o úvěru. Podmínkou pro uzavření této nové smlouvy je úhrada nákladů souvisejících s předchozí úvěrovou smlouvou, která má být refinancována, tedy poplatku za poskytnutí úvěru a úroku, a v případě, že je spotřebitel v prodlení, též úhrada nákladů souvisejících s prodlením spotřebitele. Každé prodloužení splatnosti úvěru je nově uzavřenou smlouvou o spotřebitelském úvěru ve smyslu § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, dle něhož platí: „*Poskytovatel před uzavřením smlouvy*

⁸⁸ Přijato ČNB dne 10.6.2020 pod č.j. 2020/070550/CNB/650. Viz soubor *priloha_789924156_1_Priloha_k_vyzve_1.xlsx* ve složce 04_2020_070550_CNB_650_vyjádření k výzvě I na DVD, spis č.1. 5.

⁸⁹ Smlouva č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

⁹⁰ Smlouva č. [redacted].

⁹¹ Smlouva č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

⁹² Platnost dokumentů je účastníkem řízení nastavena na 180 dní, viz odst. 24 výše.

⁹³ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 25.6.2020, č.j. 2020/085848/CNB/650. Viz soubor 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020.pdf ve složce 09_2020_085848_CNB_650_protokol o průběhu kontroly na místě dne 25_6_2020 na DVD, spis č.1. 5.

o spotřebitelském úvěru (...) posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.“ Dle § 86 odst. 2 citovaného zákona dále platí: „Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet (...) na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.“

100. Rozsah posouzení úvěruschopnosti spotřebitele tedy musí být takový, aby byl způsobilý ověřit, že je spotřebitel daný úvěr schopen splatit. Účastník řízení je proto na základě každé žádosti o refinancování úvěru povinen v přiměřeném rozsahu posoudit schopnost spotřebitele splatit úvěr, a to v nové době splatnosti, s novou úrokovou sazbou, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že není schopen splatit dosavadní dluh ve smyslu § 86 odst. 2 citovaného zákona. Jak vyplynulo ze zjištěných skutečností, účastník řízení tak nečiní. Rozhodně žádným způsobem nezohledňuje skutečnost, že na základě předchozího posouzení úvěruschopnosti ke splacení úvěru nedošlo. Nedoplňuje podklady pro posouzení o informace, které by mu umožnily dostatečně ověřit a zohlednit výdaje a další závazky spotřebitelů, a tedy řádně nezjišťuje schopnost spotřebitele svým závazkům dostát a „refinancovaný“ spotřebitelský úvěr splatit.

101. **Správní orgán konstatuje, že v 9⁹⁴ případech refinancování spotřebitelského úvěru typu Credit 30 v rámci kontrolního vzorku 34 úvěrových případů** účastník řízení v přiměřeném rozsahu neposoudil schopnost spotřebitele splatit refinancovaný spotřebitelský úvěr typu Credit 30, a to v nové době splatnosti, s novou úrokovou sazbou, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že spotřebitel není schopen splatit dosavadní dluh.

d) Vyjádření účastníka řízení

102. Účastník řízení k závěru správního orgánu, že v 7 případech z 22 úvěrových případů produktu typu Credit 30 a ve 3 případech z 12 úvěrových případů produktu typu Credit 365 neodpovídala výše příjmů zohledněná při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele příjmu vyplývajícímu z předložených dokladů, namítá, že ve většině těchto případů jsou však příjmy použité při posouzení úvěruschopnosti nižší než ty zjištěné z dokladů. Účastník řízení tedy nijak uměle nenadsazuje výši příjmů spotřebitelů, aby splňoval podmínky úvěruschopnosti, naopak je zde patrná snaha účastníka řízení zachovat rezervu. Ze strany účastníka řízení se sice jedná o pochybení, které je ovšem ve prospěch klienta, a nelze jej tedy připisovat k tíži, jelikož toto pochybení nemůže vést k předložení žadatele o úvěr, či k jeho neúvěruschopnosti. K tíži účastníka řízení nelze přičítat ani to, že byl pro zjištění úvěruschopnosti z opatrnosti použit nižší příjem spotřebitele, než jaký zohlednil správní orgán v průběhu kontroly.

103. Účastník řízení nesouhlasí s názorem, že refinancováním úvěru dochází k uzavření nové úvěrové smlouvy, a tudíž je nutné opětovně posuzovat úvěruschopnost klienta. Účastník řízení považuje refinancování za prodloužení doby splatnosti úvěru. Možnost prolongace produktu je vstřícným krokem vůči spotřebiteli, neboť spotřebitel i společnost mají společný zájem na tom, aby se spotřebitel nedostal s úhradou svých splátek do prodlení.

⁹⁴ Smlouva č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted]
č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted]
č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted]

Účastník řízení při změně v podmínkách úvěru, vždy opětovně kontroluje doložení dokumentace k posouzení úvěruschopnosti klienta a v případě dokumentů starších 180 dní, v souladu se zásadou přiměřenosti, vyžaduje účastník řízení od klienta vždy doložení nových podkladů k posouzení úvěruschopnosti. Ze strany účastníka řízení tedy dochází ke kontrole solventnosti klienta dle dřívější dokumentace a v případě uplynutí výše uvedené lhůty účastník řízení vyžaduje nové podklady. Úhrada nákladů souvisejících s refinancováním, tedy poplatek účastníkovi řízení, je dalším kritériem, které účastník řízení vnímá jako ukazatel schopnosti klienta splácet úvěr.

e) Stanovisko správního orgánu

104. Správní orgán považuje rovněž tyto námitky účastníka řízení za nedůvodné a účelové.

105. K námitce účastníka řízení, že ve většině vytýkaných případů jsou příjmy použité při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nižší, než ty zjištěné z příslušných dokladů, správní orgán uvádí, že v některých případech uvedených v Tabulce č. 2 Credit 30 a Tabulce č. 3 Credit 365 (viz odst. 79 a 81 výše) byla výše příjmu použitá účastníkem řízení při posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr skutečně nižší než výše příjmu vyplývající z jím předložených aktuálních dokladů. Správní orgán by námitku účastníka řízení uznal v případě, že by nižší výši příjmu pro výpočet úvěruschopnosti použil úmyslně, tedy v případě, že by znal skutečné příjmy spotřebitele. Nicméně ze skutkových zjištění vyplynulo, že účastník řízení nesplnil svoji zákonnou povinnost vycházet při posuzování úvěruschopnosti z aktuálních a ověřených informací, tedy ze skutečně platných údajů o spotřebiteli. V takovém případě, není rozhodné, zda výše příjmu žadatele o úvěr použitá při posouzení úvěruschopnosti byla nižší či vyšší než výše příjmů plynoucích z aktuálních dokladů.

106. V této souvislosti pak považuje správní orgán námitku účastníka řízení, že pro zjištění úvěruschopnosti použil nižší příjem spotřebitele z opatrnosti a že jeho snahou bylo zachovat žadatelům o úvěr rezervu, za vysloveně účelovou. Vydávání nižších příjmů náhodně stanovených nebo vycházejících z již neaktuálních dokladů u jednotlivých konkrétních spotřebitelů za snahu účastníka řízení o posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů, tak aby byla zachována finanční rezerva, v případě, kdy tento postup, tedy zachování další rezervy, není nijak odůvodněn a neuplatňuje se vůči všem spotřebitelům, považuje správní orgán za cílené zastírání skutečnosti, že účastník řízení řádně neplní zákonem stanovené povinnosti.

107. Správní orgán konstatuje, že účastník řízení neuvedl žádné skutečnosti, kterými by zpochybnil skutečnost, že refinancováním úvěru dochází k uzavření nové úvěrové smlouvy, a tudíž je nutné v takovém případě opětovně posuzovat úvěruschopnost klienta.

108. K námitce účastníka řízení, že refinancování, které účastník řízení chápe jako de facto prodloužení doby splatnosti úvěru, je vstřícným krokem vůči spotřebiteli, jelikož se tak spotřebitel nedostane do prodlení s úhradou dluhu, a že úhradu nákladů spojených s refinancováním (poplatek za refinancování) vnímá jako ukazatel schopnosti spotřebitele splácet, správní orgán uvádí, že nepovažuje za sporné, že prodloužení splatnosti úvěru může být pro spotřebitele vhodným řešením hrozícího či existujícího prodlení, ale má za to, že účastník řízení při sjednání úvěru se spotřebiteli nedostatečně posuzoval úvěruschopnost spotřebitelů, když spotřebitelé evidentně nebyli schopni plnit své závazky řádně a včas a docházelo u nich k opakovanému refinancování (prodlužování splatnosti jejich úvěrů). Účastník řízení tak měl posoudit, jaký vliv na schopnost spotřebitelů splatit

úvěr bude mít skutečnost, že daný spotřebitel bude v okamžiku vyhovění žádosti o refinancování povinen uhradit poplatek s tímto spojený a také veškeré případné platby související s dosavadním prodlením spotřebitele, které ve svém souhrnu mohou být vzhledem k celkové relativně nízké vypůjčené částce pro spotřebitele zásadní. Tomuto závěru nasvědčuje i kontrolní zjištění, že v kontrolovaném období 485 smluv bylo refinancováno tři a vícekrát, a tím u těchto smluv došlo k opakovanému zatížení platbou související s refinancováním, což mohlo mít zásadní vliv na snížení úvěruschopnosti daných spotřebitelů (viz odst. 97 výše).

f) Hodnocení správního orgánu a právní kvalifikace

109. Správní orgán má s ohledem na výše uvedené za prokázané, že účastník řízení v období od 4.11.2019 do 9.6.2020⁹⁵ při poskytování spotřebitelských úvěrů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a při refinancování spotřebitelských úvěrů před uzavřením smlouvy o úvěru, kterou došlo k refinancování spotřebitelského úvěru, řádně neposuzoval úvěruschopnost spotřebitelů, když z celkového vzorku 34 úvěrových případů

- a) ve 13 úvěrových případech vycházel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů z dokladu o příjmu za 1 měsíc,**
- b) v žádném úvěrovém případě neověřil výdaje spotřebitele,**
- c) v 10 úvěrových případech neodpovídala výše příjmu zohledněná při posouzení úvěruschopnosti příjmu vyplývajícimu z předložených dokladů,**
- d) v 5 úvěrových případech neodpovídala výše výdajů ve formě finančních závazků zohledněná při posouzení úvěruschopnosti výdajům ve formě finančních závazků vyplývajícím z předložených dokladů, přičemž ve 3 úvěrových případech z těchto 5 případů byl spotřebitel již v okamžiku podání žádosti o úvěr prokazatelně předlužen,**
- e) v 9 úvěrových případech v přiměřeném rozsahu neposoudil schopnost spotřebitele splatit refinancovaný spotřebitelský úvěr typu Credit 30 v nové době splatnosti, s novou úrokovou sazbou, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že spotřebitel není schopen splatit dosavadní dluh,**

čímž porušil povinnost nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru stanovenou v ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, a dopustil se tak přestupku osoby oprávněné poskytovat spotřebitelský úvěr podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

E. Sankce

110. Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Právní úprava rozhodná pro posouzení jednání účastníka řízení je obsažena v zákoně o spotřebitelském úvěru. Tento zákon byl v období od nabytí účinnosti dne 1.12.2016 do dne vydání tohoto rozhodnutí pětkrát⁹⁶ novelizován, avšak na základě porovnání jednotlivých znění tohoto

⁹⁵ Období je vymezeno dnem uzavření první a poslední ze smluv o spotřebitelském úvěru v rámci vzorku úvěrových případů, u nichž byly zjištěny uvedené nedostatky.

⁹⁶ Zákonem č. 183/2017 Sb. s účinností od 1.7.2017 v souvislosti se přijetím zákonů o přestupcích, zákonem č. 303/2017 Sb. s účinností od 1.1.2018 v souvislosti se zrušením statusu veřejné prospěšnosti, zákonem č. 307/2018 Sb. s účinností od 4.1.2019 v souvislosti se změnou

zákona, správní orgán konstatuje, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností v oblasti posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku.

111. Správní orgán se dále zabýval skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti, respektive promlčení přestupků. Podle § 30 a 31 přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance (promlčecí doba činí 5 let ode dne následujícího po dni spáchání přestupku, resp. po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku nebo po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu), by k zániku odpovědnosti došlo u obou přestupků ad i) a ii) dne 10.6.2025. V posuzovaném případě tedy k zániku odpovědnosti nedošlo ani u jednoho z projednávaných přestupků.
112. K možné liberaci účastníka řízení dle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupkům uvedeným v tomto rozhodnutí zabránil. Správnímu orgánu nejsou známy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by účastník řízení vyvinul dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností stanovených mu zákonem o spotřebitelském úvěru.
113. Účastník řízení je **profesionálním subjektem** působícím v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů v době spáchání v tomto rozhodnutí sankcionovaných přestupků již více než jeden rok, a proto není možné zcela přejít jeho pochybení, když jimi byly naplněny skutkové podstaty celkem dvou přestupků. Účastník řízení by vzhledem ke svému nikoli krátkému působení v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů měl znát základní předpis upravující tuto oblast a dodržovat povinnosti z tohoto předpisu vyplývající.
114. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že **přestupky** podle tohoto zákona **projednává Česká národní banka**. Správní orgán byl tak legitimován projednat oba předmětné přestupky.
115. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí)⁹⁷ a popř. i modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu).⁹⁸ S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, a rovněž s přihlédnutím ke skutečnosti, že v případě účastníka řízení došlo ke spáchání celkem dvou přestupků uvedených ve výrokové části I. tohoto rozhodnutí, však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se v popsáném případě jeví **uložení pokuty**.
116. Správní orgán při **určování druhu správního trestu** a jeho výměry přihlížel v souladu s ustanovením § 37 odst. 2 písm. a), c) a g) přestupkového zákona k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. Zmíněné ustanovení § 37 přestupkového zákona upravuje demonstrativní výčet faktorů, z nichž bylo možné vzhledem k charakteru přestupků uplatnit pouze výše jmenované.

zákona o dluhopisech a dalších souvisejících zákonů, zákonem č. 186/2020 Sb. s účinností od 24.4.2020, zákonem č. 237/2020 Sb. s účinností od 1.1.2021 v souvislosti se změnou zákona o oceňování majetku a dalších souvisejících zákonů a zákonem č. 353/2021 Sb. s účinností od 1.10.2021 v souvislosti se změnou zákona o bankách a některých dalších zákonů.

⁹⁷ Viz ustanovení § 35, § 45, § 47 až § 50 přestupkového zákona.

⁹⁸ Viz ustanovení § 42 až § 44 přestupkového zákona.

117. Podle ustanovení § 38 přestupkového zákona je **povaha a závažnost** přestupku dána zejména: a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, b) významem a rozsahem následku přestupku, c) způsobem spáchání přestupku, d) okolnostmi spáchání přestupku, f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele a g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.
118. Účastník řízení svým jednáním spáchal následující přestupky nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, resp. osoby oprávněné poskytovat spotřebitelský úvěr: přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru a přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) téhož zákona. Takové **porušení** předpisů upravujících oblast poskytování spotřebitelských úvěrů hodnotí správní orgán v jeho celkovém rozsahu jako **vysoce závažné povahy**.
119. Pokud jde o **dotčené nebo ohrožené zájmy chráněné zákonem**, byly tyto u jednotlivých přestupků stejné. Výše uvedenými přestupky ad i) a ii) byl ohrožen chráněný zájem na řádném průběhu procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele a spolehlivosti jeho výsledku, resp. zájem klientů na tom, aby jim nebyl poskytnut spotřebitelský úvěr, který nebudou schopni splácet, a pouze se jím v konečném důsledku zhorší jejich celková finanční situace.
120. Co se týká **způsobu porušení** předpisu upravujícího oblast poskytování spotřebitelských úvěrů, považuje správní orgán přestupky ad i) a ii) za delikty **omisivní povahy**, neboť účastník řízení se jich dopustil opomenutím, resp. nekonáním tam, kde mu zákonná ustanovení povinnost nějakým způsobem konat ukládala [tj. zavést a udržovat pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru, a před poskytnutím spotřebitelského úvěru řádně posuzovat úvěruschopnost spotřebitele, zejména důsledně a spolehlivě zjišťovat a řádně a dostatečně ověřovat výši a pravidelnost příjmů spotřebitele a současně zjišťovat, řádně a dostatečně ověřovat a zohledňovat výdaje a další finanční závazky spotřebitele, a tedy řádně zjišťovat a posuzovat schopnost spotřebitele svým závazkům dostát a spotřebitelský úvěr splatit, a to i při refinancování (prodloužení doby splatnosti) původního spotřebitelského úvěru].
121. K **rozsahu porušení** právních předpisů správní orgán konstatuje, že se v daném případě jedná o souběh přestupků, a to vícečinný souběh nestejnorodý. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze zásady absorpce⁹⁹, kdy jsou sbíhající se přestupky postiženy pouze sankcí, která je zákonem stanovena za nejtěžší z nich, a v případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, je potom ukládána sankce za přestupek nejzávažnější. Vzhledem k tomu, že zákon o spotřebitelském úvěru u obou přestupků stanoví shodné rozpětí sankcí¹⁰⁰, správní orgán posoudil jako závažnější z přestupků přestupek ad ii), tj. přestupek spočívající v nikoli řádném posuzování úvěruschopnosti spotřebitele při poskytování spotřebitelského úvěru a při refinancování spotřebitelského úvěru. Správní orgán při úvaze o konkrétní výši sankce přihlížel v rámci zákonem stanoveného rozpětí též k tomu, že se účastník řízení při své činnosti dopustil ještě dalšího přestupku spočívajícího v nezavedení a neuplatňování dostatečných postupů a pravidel pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, přičemž tato skutečnost

⁹⁹ Viz ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona.

¹⁰⁰ Správní orgán může jak za přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 148 odst. 2 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, tak za přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru uložit pokutu do 20 000 000 Kč.

zvyšuje závažnost sankcionovaného protiprávního jednání a projevuje se přísnější sankcí (projev prvku asperačního při použití absorpční zásady).

122. Jako k **okolnosti, za níž byly přestupky spáchány**, přihlédl správní orgán především ke skutečnosti, že porušení zákona upravujícího práva a povinnosti při poskytování spotřebitelského úvěru mělo u účastníka řízení u přestupku ad ii) **systémový charakter**, když stejné nedostatky byly v jeho činnosti, pokud jde o ověřování výdajů spotřebitele, shledány u celého vzorku úvěrových případů. U těchto spáchaných porušení účastníkem řízení tak nelze v žádném případě hovořit o ojedinělosti a správní orgán byl nucen k této skutečnosti přihlídnout jako k **přítěžující okolnosti**.

123. Co se týče otázky **zavinění**, jedná se o delikty založené na objektivní odpovědnosti, a proto konkrétní zavinění není třeba zkoumat. Pokud jde o **účinek protiprávního jednání** účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty těchto přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli. Vznik škody netvoří obligatorní znak skutkové podstaty těchto přestupků.

124. Se stejnou pečlivostí, s jakou správní orgán zjišťoval a hodnotil přítěžující okolnosti protiprávního jednání účastníka řízení, vyhledával i **skutečnosti svědčící ve prospěch** účastníka řízení. Správní orgán vzal při tom jako **polehčující okolnost** v úvahu skutečnost, že účastník řízení dne 16.11.2020¹⁰¹ předložil plán opatření k nápravě zjištěných nedostatků ve své činnosti v návaznosti na provedenou kontrolu a dne 16.4.2021¹⁰² oznámil implementaci veškerých v plánu uvedených opatření k nápravě ke dni 14.4.2021, a také skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno, a účastník řízení tak nebyl za žádný přestupek ani trestán.

125. Pokud se má správní orgán vyjádřit k **povaze činnosti účastníka řízení**, pak lze konstatovat, že účastník řízení jako subjekt, jehož jednou z hlavních podnikatelských činností je poskytování spotřebitelských úvěrů, by měl při této činnosti přistupovat k povinnostem vyplývajícím z požadavku řádného posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr a obecně k administrování poskytnutí spotřebitelského úvěru maximálně zodpovědně a vyvarovat se jakýchkoli porušení zákona o spotřebitelském úvěru. V činnosti účastníka řízení vztahující se k oblasti posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr však správní orgán nespatřuje povahu řádného poskytování spotřebitelských úvěrů. I k tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty.

126. Správní orgán se zabýval také **majetkovými poměry** účastníka řízení, přičemž z účastníkem řízení předložených podkladů¹⁰³ zjistil, že stav hospodaření účastníka řízení za rok 2019 byl následující. Ke dni 31.12.2019 činila výše vlastního kapitálu účastníka řízení 71 276 tis. Kč, výsledek hospodaření za účetní období činil 16 160 tis. Kč, tj. zisk, čistý obrat účastníka řízení za účetní období činil 136 671 tis. Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 186 571 500 Kč¹⁰⁴. Dále z účastníkem řízení předložených

¹⁰¹ Viz soubory 2020_138337_CNB_650_nápravná opatření.zfo, Pruvodni_dopis_CreditPortal.pdf a CreditPortal, a.s. - Tabulka nápravných opatření v7.xlsx ve složce 29_plán opatření k nápravě na DVD, spis č.l. 5.

¹⁰² Viz soubory 2021_041233_CNB_650_nápravná opatření.zfo a CP_CNB_nápravné opatření_aplikace.pdf ve složce 29_plán opatření k nápravě na DVD, spis č.l. 5.

¹⁰³ Roční výkaz činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru za rok 2019. Viz soubor Credit Portal_2019.xml ve složce 30_ostatní na DVD, spis č.l. 5.

¹⁰⁴ Objem poskytnutých krátkodobých spotřebitelských úvěrů s dobou splatnosti do 40 dnů (tzv. mikropůjček) činil 123 521 300 Kč. Viz Zpřesňující informace k výkazu činnosti za rok 2019 k poskytnutým spotřebitelským úvěrům; soubor CreditPortal_tabulka_31032020.xlsx ve složce 30_ostatní na DVD, spis č.l. 5.

podkladů¹⁰⁵ zjistil, že stav hospodaření účastníka řízení za rok 2020 byl následující. Ke dni 31.12.2020 činila výše vlastního kapitálu účastníka řízení 63 947 tis. Kč, výsledek hospodaření za účetní období činil - 3 329 tis. Kč, tj. ztráta, čistý obrat účastníka řízení za účetní období činil 103 688 tis. Kč a objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 165 354 600 Kč¹⁰⁶. Z veřejně dostupných zdrojů správní orgán dále zjistil, že dle rozvahy účastníka řízení ke dni 30.9.2020 vlastní kapitál účastníka řízení činil 62 704 tis. Kč a dle výkazu zisku a ztráty účastníka řízení ke dni 30.9.2020 výsledek hospodaření účastníka řízení za účetní období činil 7 298 tis. Kč a čistý obrat účastníka řízení za účetní období činil 230 632 tis. Kč¹⁰⁷. Podle výkazu zisku a ztráty ke dni 31.10.2018 výsledek hospodaření účastníka řízení před zdaněním za účetní období činil 5 069 tis. Kč, tj. zisk, a čistý obrat účastníka řízení za účetní období činil 197 338 tis. Kč¹⁰⁸.

127. Správní orgán konstatuje, že závažnost porušení předpisů upravujících oblast poskytování spotřebitelských úvěrů ze strany účastníka řízení mu neumožnila vyřešit tato porušení pouze projednáním v řízení a od uložení peněžitě sankce upustit.

128. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem a v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky se správní orgán rozhodl uložit účastníku řízení peněžitou **pokutu ve výši 1 500 000 Kč (slovy jeden milion pět set tisíc korun českých)**, a to podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. Takto uložená pokuta je výrazně při dolní hranici zákonem vymezeného rozpětí, když představuje jen 7,5 % z maximální možné pokuty. Správní orgán je s ohledem na výši ukládané pokuty přesvědčen, že tato pokuta, přestože může být pro účastníka řízení citelná, nemůže být považována za takovou, která by se mohla dotýkat jeho samotné ekonomické existence.

129. Ze všech výše uvedených důvodů rozhodla Česká národní banka tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

F. Náklady řízení

130. Podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uloží správní orgán účastníkovi řízení, který vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částka je stanovena prováděcím předpisem ke správnímu řádu, kterým je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb.. Z ustanovení § 6 odst. 1 této vyhlášky vyplývá, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč.

131. Vzhledem ke skutečnosti, že vedené správní řízení bylo, jak bylo podrobně podáno výše, vyvoláno porušením právní povinnosti účastníkem řízení, uložil mu správní orgán povinnost nahradit náklady tohoto správního řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

¹⁰⁵ Roční výkaz činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru za rok 2020. Viz soubor *Credit Portal_2020.xlsx* ve složce 30_ostatní na DVD, spis č.l. 5.

¹⁰⁶ Objem poskytnutých krátkodobých spotřebitelských úvěrů s dobou splatnosti do 40 dnů (tzv. mikropůjček) činil 101 935 500 Kč. Viz Zpřesňující informace k výkazu činnosti za rok 2020 k poskytnutým spotřebitelským úvěrům - soubor *CreditPortal_tabulka_25032021.xlsx* ve složce 30_ostatní na DVD, spis č.l. 5.

¹⁰⁷ Viz <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=64523916&subjektId=951104&spis=1049298>. Účetní závěrka byla sestavena za období od 1.11.2018 do 30.9.2020. Účastník řízení jako účetní jednotka požádal o nové vymezení hospodářského roku, a to od 1.10. do 30.9., tím došlo k prodloužení účetního období na 23 měsíců, tj. od 1.11.2018 do 30.9.2020. Následně účastník řízení přešel na hospodářský rok začínající dnem 1.10.2020.

¹⁰⁸ Viz <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57817576&subjektId=951104&spis=1049298>. Účetní závěrka byla sestavena za období od 1.12.2016 do 31.10.2018. Účastník řízení jako účetní jednotka požádal o prodloužení účetního období na 23 měsíců, tj. od 1.12.2016 do 31.10.2018. Následně účastník řízení přešel na hospodářský rok začínající dnem 1.11.2018.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky